EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 138, 1 Şubat '96

Yeni bir yılın başında

Sol harekette durum

Geride kalan yılın sol hareket açısından ilk göze çarpan özelliği, çeşitli grupların yaşadığı nispi güçlenmedir. Bu güçlenme nitelik değil, nicelik planmdadır ve kitle ilişkilerindeki bazı ilk adımlardan ibarettir. Bu güçlenmeyi besleyen gelişmeler, tersinden de, bu grupların ideolojik ve örgütsel zayıflıklarının görülmesini kolaylaştırıcı bir rol oynamışlardır.

'95 yılı kitle hareketinde önemli gelişmelere sahne oldu. Fakat, ani bir patlama olan Gazi direnişi sayılmazsa, devrimci ve reformist kanatlarıyla bir bütün olarak sol hareket kitle hareketindeki bu gelişmeye müdahalede herhangi bir kayda değer rol oynayamadı. Dolayısıyla kitle ilişkilerindeki bazı ilk adımlar da bu tür bir müdahale içinde sağlanan bir etkinliğin ürünü değildir. Bu ilişkiler daha çok Gazi direnişinin yarattığı uygun atmosfer ve sağladığı itkiyle girişilen semt faaliyetleri içinde sağlanmış şekilsiz ve istikrarsız bağlardan ibarettir. Yine de, yıllardır kitle dışılığın, sözü edilebilir bir kitle tabanından yoksunluğun sıkıntılarını yaşayan sol gruplar için kitle ilişkilerinde sağlanan bu ilk adımların moral açıdan belli bir anlamı ve önemi vardır. Bu gelişme özgüven yoksunluğunu bir ölçüde kırmakta ve sol grupları bu ilk ilişkiler üzerinden daha etkin bir siyasal çalışma yönünde cesaretlendirmektedir. Aynı şekilde, bu ilk adımlarla sağlanan güven, çeşitli iç sıkıntıları da hafifletmektedir. Fakat tersinden olarak, bu iç sıkıntıların gerçek kaynakları olan ideolojik ve örgütsel plandaki yapısal zaafları örterek, yarınki daha büyük sıkıntıların da zeminini hazırlamaktadır. Daha da önemlisi, kitle desteğindeki bu ilk başarıların esas alanı olan semtlerin sosyal ve kültürel özellikleri bu yapısal zaafları ayrıca beslemekte, güçlenme ölçüsünde ise, mevcut zaaflı kimliğe (popülizme ve demokratizme) belli bir rasyonalite kazandırmaktadır. Bunu geleneksel harekete mensup bazı devrimci grupların '70'li yıllarda kendilerini yeşerten ve besleyen toprağa yeni bir yönelimi de sayabiliriz.

Fakat daha çok belli bazı gruplara özgü olan bu olguyu, '95 yılı içinde genel sol hareket bünyesindeki daha genel plandaki gelişmelerin bir parçası olarak ele almak daha açıklayıcı olacaktır. Daha genel planda ele alındığında, geride kalan yılın sol hareket açısından en önemli olgusu, iç saflaşmalarda yaşanan yeni gelişmeler ve ulaşılan yeni açıklıklar olmuştur. Bu öncelikle sosyalizm iddiası taşıyan genel sol hareketin devrimci ve reformist kutupları arasında yaşanmıştır. Sol hareketin devlet ve düzen karşısındaki konumlarıyla iki ana kesimini oluşturan devrimci ve reformist akımlar, bugün artık birbirlerinden gitgide daha açık çizgilerle ayrılmış durumdadırlar. Bu saflaşma yalnızca olayların akışıyla ve baskısıyla kendiliğinden yaşanmakla kalmıyor. Daha da önemlisi, özellikle devrimci saflarda, gitgide daha çok bilince çıkarılıyor ve bilinçli bir tutumun konusu haline getiriliyor. Bu son nokta, devrimci siyasal mücadele açısından '95 yılının en önemli kazanımlarından biri sayılmalıdır.

Öte yandan aynı 1995 yılı, yine gelişmelerin dolaysız etkisi altında, özellikle de Gazi'deki halk direnişinin karmaşık etkileri sayesinde, sol hareketin devrimci kanadının kendi içindeki gerçek konum farklılıklarının da gitgide daha belirgin hale

gelmesine sahne oldu. Bu komünist hareket ile geleneksel harekete mensup çeşitli devrimci gruplar arasındaki temel konum ve tutum farklılıkları için sözkonusudur.

Komünistler, komünist hareket ile geleneksel devrimci-demokrat hareket arasındaki temel ayrım çizgilerini bugüne kadar yalnızca temel ideolojik-programatik farklılıklar üzerinden değil, fakat taktik ve örgütsel sorunlar üzerinden de yeterli açıklıkta ortaya koymuşlardır. Bununla birlikte, yeniden toparlanma döneminde devrimci hareketin geniş bir kesimine egemen hale gelen sosyalizm söylemi ve pratik sınıf yönelimi, bu ayrım çizgilerinin bulanıklaştırılmasını da kolaylaştırabilmiştir. Sınıf hareketinde 1987-1991 yılları arasında yaşanan gelişmenin uğradığı ilk büyük kırılma, bahsi geçen söylem ve yönelimin ideolojik açıdan köksüzlüğünün kanıtlarını çeşitli savrulmalar içinde açığa çıkarmıştı. Gazi'de patlak veren anti-faşist halk direnişinin bazı devrimci gruplar üzerindeki somut etkileri ise, aynı köksüzlüğü semt eksenli genel çalışmaya gösterilen güçlü eğilim ve bunu tamamlayan anti-faşist demokratik söylem içinde açığa çıkardı. Komünist hareket ile devrimci-demokrat hareket arasındaki ayrım çizgileri, bu son gelişmelerin baskısı altında yeni ideolojik ve pratik açıklıklar kazandı.

Özetle, '95 yılının gelişmeleri, genel sol hareketin üç ana akımından ve onların arasına serpilmiş bir dizi ara akımdan oluşan tablosunu daha açık ve belirgin hale getirmiştir. Bunu biraz daha yakından görelim.

Solda üç ana reforist odak

'80 öncesinde, ara konumlar ve bunlar üzerinden yaşanan geçişler ne olursa olsun, sosyalizm iddiası taşıyan solun devrimci akımlardan ve reformist akımlardan oluşan iki ana kampı vardı. Kendi aralarında farklılaşan ve farklı kümeler oluşturan devrimci-demokrat gruplar hareketin devrimci kanadını, revizyonist partiler ise reformist kanadı oluşturuyorlardı. Devrimci-demokrat gruplar bünye olarak daha çok öğrencilere ve küçük-burjuvazinin alt katmanlarına, reformist akımlar ise orta sınıf aydınlarına ve sol sendika bürokrasisine dayanıyorlardı.

Bu tablo 12 Eylül karşı-devriminin dolaysız baskısı altında ve '89 çöküşüyle birlikte köklü değişikliklere uğradı.

ÇKP'nin üç dünyacı revizyonizminden beslense de daha çok kemalist-milliyetçi bir "yerli" köke sahip olan ve bugün kendini İP bünyesinde ifade eden akım dışında Sovyet revizyonizmine dayanan öteki sosyal-reformist odaklar çözülüp dağıldılar. Geride kendini ifade edecek yeni reformist kanallar arayan bazı artıklar bıraktılar yalnızca. Fakat bu hiç de sosyal-reformist akımın sol içindeki etki gücünü kaybetmesi demek değildi. Tam tersine, '80 öncesinin ana devrimci-demokrat akımlarında '80 sonrasında yaşanan tasfiyeci çürüme, yeni döneme güçlü fakat şekilsiz bir sosyal-reformist potansiyel bıraktı. Dünün devrimcileriyken, kolay yenilginin ve karşı-devrimin dolaysız baskısı altında '80'li yıllar boyunca liberalleşenler, '89 çöküşünün ardından ve '90'lı yıllarla birlikte, bu yeni konumlarına açık ideolojik ifadeler kazandırdılar.

Böylece İP'in yanısıra, önce revizyonist partilerin artıklarından SBP, sonra Kurtuluş ve TKEP türünden akımların katılımıyla BSP, yeni bir sosyal-reformist akımlar koalisyonu olarak şekillendi. '95 yılı ise, BSP'de biraraya gelmiş eski ve yeni reformistlerle, Dev-Yol'dan arta kalan ve tamamen reformizme kaymış bulunan çevrelerin birleşme çabalarına tanık oldu. Devrimden ve sosyalizmden uzak durmanın derecesi üzerine süren zorlu pazarlıkların ardından, nihayet mutlu sona ulaşıldı. Yeni yıla ÖDP denilen ve en çok da sermaye medyasındaki dönek eski solcuları heyecanlandıran yeni bir sosyal-reformist oluşumla girildi.

Kendine " sosyalist" demekten geri durmayan liberal solcu orta sınıf aydınları ile yenilmiş, yorulmuş ve devrime inancını tümden yitirmiş küçük-burjuva demokratlarının bu yeni partisinin konumu ve kimliği hakkında devrimci saflarda bugün herhangi bir tereddüt bulunmuyor. Dün SBP,

ardından BSP ve bugün ise ÖDP, ortalama bir devrimcide herhangi bir tereddüt bırakmayacak açıklıkta bir reformist kimliğe sahip partiler oldular.

Son bir yıla kadar asıl tereddütler, sosyal-reformizmin üçüncü ana odağını oluşturan ve bugün artık yerini Emek Partisi Girişimi'ne (EPG) bırakmış bulunan TDKP üzerinde yaşanmaktaydı. Ve '95 yılı içinde asıl açıklık da, bu hareketin son yıllarda belirgin bir biçimde kazanmış bulunduğu yeni kimlik üzerine sağlandı.

Bir çok devrimci çevre bu hareketteki liberal tasfiyeci süreci görmek ve eleştirmekle birlikte, kazandığı yeni kimliğin açık tanımından belirgin bir zayıflıkla kaçınabiliyorlardı. Dahası, bugün MLKP'yi oluşturanlar, daha 3-5 ay öncesine kadar, yıllardır liberal-tasfiyeci bir çürüme yaşayan bu hareketi sağcı kusurları bulunan bir "komünist örgüt" bile sayabiliyorlardı. Ama '95 yılı içinde, bir yandan gerçek konumları sınayan olayların etkisi, öte yandan bizzat bu hareketin tasfiyeyi ideolojik ve örgütsel planda yeni boyutlara vardıran yeni adımları her türlü tereddütü sildi ve bu akım sosyal-reformist cephede yerli yerine oturdu.

İP, ÖDP ve EPG,bugün birarada, solun sosyal-reformist üç ana odağını oluşturuyorlar.

İP, kemalist-milliyetçi çizgisiyle orta sınıf aydınları ve kuyrukçu liberal işçi politikacılığı ile gerici ve reformist sendika bürokrasisi için bir toplanma merkezi olmaya çalışıyor. Gazi Direnişine karşı tutumunda açıkça görüldüğü gibi, devrimci temeller üzerindeki bir siyasal mücadelenin açıkça karşısına dikilen, devrimci harekete ve Kürt özgürlük hareketine karşı açık bir düşmanlık çizgisi izleyen bu parti, düzen ve devlet yanlısı konumuyla karşı-devrimci bir mevzide bulunuyor. Çoktandır sol hareket bünyesinde teşhir ve tecrit olmuştur ve bir süredir kendine resmi düzen solunu oluşturan sosyal-demokrasiyle ilişkiler içinde bir yer açmaya çalışmaktadır.

Sayısız grup ve çevrenin şekilsiz bir koalisyonu olarak bir parti bile sayılmayacak olan ÖDP ise, daha çok güçten, iradeden ve dolayısıyla siyasal gelişmelere müdahale gücünden yoksun bir ilerici muhalefet hareketi olarak görülebilir. Toplumun temel sorunlarına temel sınıf ilişkilerinden giderek ve sorunların çözüm gücü olabilecek temel sınıf ya da sınıflara dayanarak müdahale etmek, bu çerçevede bir politik mücadele yürütmek diye bir sorunu olmayan ÖDP'nin gerçekte yaşama gücü bile tartışmalıdır. Fakat bu onun devrimden, devrimci mücadeleden ve örgütten kaçanların bir yığılma alanı olarak tuttuğu konumun gerici özünü hiç de azaltmaz. Dahası, sermaye medyasının, özellikle da bu medyada yuvalanmış dönek solcuların ÖDP'ye gösterdiği sıcak ilgi, düzenin bu yeni reformist odak üzerinden devrimci siyasal mücadeleye karşı yaptığı hesaplar konusunda ilk ipuçlarını vermektedir. Bu şekilsiz, iradesiz, güçten ve etkinlikten yoksun yorgun ve yılgın demokratlar topluluğunu kitlelere yeni bir sol alternatif olarak sunma faaliyetine şimdiden başlanmıştır. Bizzat bu desteğin kendisi, parlamenter zeminde "sosyalist" politikacılığa zaten hevesli bu eski ve yeni reformist koalisyon için cesaretlendirici olabildiği ölçüde, ÖDP'nin devrimci siyasal mücadelenin karşısına gerici bir barikat olarak dikilme misyonu da belirgin hale gelecektir.

EPG'ye gelince; bu yeni reformist odağın kendine özgü konumu ise, reformist sol aydınlar ile sol sendika bürokratları için bir toplanma odağı olabilmek ve eğer mümkün olabilirse, bunu işçi sınıfı hareketi içinde '80 öncesinde TİP-TKP'nin tuttuğu konuma benzer bir etkinlikle birleştirebilmektir. Bu kendine özgü sentez girişiminin birleştirici öğesi ise, haliyle, dünün devrimci bugünün liberal demokrat öğeleri olacaklardır. Zaman zaman "devrim ve sosyalizm" cilası çekilen "demokrasi ve özgürlük" hedefleri ile sınıf hareketinin geriliği üzerinden oluşturulmuş kuyrukçu politikalar bunun ideolojik-politik çerçevesini, legal parti örgütsel zeminini ve sendikalist-parlamentarist faaliyet ise pratik içeriğini oluşturacaktır. Hiç değilse bugün için, işçi sınıfı üzerine politika yapmak ve ara kademe sendika bürokrasisi üzerinden bu sınıf içinde güç olmak hevesi ve çabası içerisinde

bulunduğu içindir ki, işçi sınıfı hareketinin devrimci politik ve örgütsel gelişmesi önüne bir engel olarak dikilme potansiyeli taşıyan bu sosyal-reformist odağa komünistler ayrı bir ilgi göstermek durumundadırlar.

Devrimci-demokrasinin iki ana temsilcisi

Geleneksel devrimci -demokrat hareket içinde '80 öncesinden gelen ve başlangıçta kazandıkları kimliği esası itibarıyla koruyan iki ana hareket var. Bunlardan ilki DHKP-C ve ikincisi çeşitli kanatlarıyla TKP-ML/ TİKKO'dur. İdeolojik konumlarıyla, gerçek siyasal hedeflerinin niteliği ve içeriğiyle, devrim ve mücadele anlayışlarıyla, sosyal ve kültürel özellikleriyle, toplumsal tabanları ve çalışma alanlarıyla, bu iki ana hareket devrimci-demokrat akımın tipik temsilcileri durumundadır. Bu iki hareket, Türkiye sol hareketinin genel tablosu içinde, devrmci-demokrasi denilince ilk akla gelen ve bu konumu belirgin bir ısrar ve güçle koruyan iki ana akımdır.

DHKP-C, esas olarak kent kökenlidir; kentin yoksul küçük-burjuva katmanlarına ve öğrenci gençliğe dayanmaktadır. TKP-ML/ TİKKO ise, esas olarak kır kökenlidir. Kırın küçük-burjuva katmanlarından ve yoksul köylülükten beslenmektedir. Gerek öğrenci hareketi içinde varolan etkinliği ve gerekse kırdan kente sürekli göç, kır kökenli bu akıma kent yoksulları ve kısmen işçiler arasında da her zaman belli bir varolma zemini sağlamıştır. Benzer bir olgu, DHKP-C için geçerlidir. Öğrenci gençlik içindeki etkinliği ve kentlerdeki varlığının genel etkis, bu harekete tersinden, taşrada ve kırsal kesimde her zaman belli bir etki gücü sağlamıştır.

Devrimci-demokrat akımın kent ve kır ağırlıklı iki tipik temsilcisi olarak değerlendirdiğimiz bu iki siyasal hareket elbetteki açık bir sosyalzm iddiası taşımaktadırlar. Fakat genel ideolojik konumları kadar 25 yıllık siyasal pratikleri de bu sosyalizmin niteliği ve sınırları konusunda yeterli açıklıkta veriler sağlamaktadır. Sözkonusu olan yoksul halk katmanlarının kapitalist baskı ve sömürüye karşıtlığını dile getiren bulanık bir küçük-burjuva sosyalizmidir. Bunun bilimsel-teorik temellere ve işçi sınıfını eksen alan bir siyasal-örgütsel oluşuma dayalı proleter sosyalizmi ile ilişkisi duygusal sınırların ötesine geçememektedir. Nitekim yeni partileşen DHKP-C'nin "vatan" vurgusuna bağlı bir yurtseverlik ve faşizme karşı siyasal özgürlük eksenine dayalı bir demokratik kimliğin ifadesi mücadele platformu, kendine dair "halk partisi" ve "halk hareketi" tanımları, ezilen ve sömürülen sınıflar içinde işçi sınıfının tuttuğu tümüyle farklı yeri artık açıktan reddeden ideolojik yaklaşımları, temsil ettiği küçük-burjuva sosyalizmi konumunu son bir yıl içinde getirilen ek açıklıklar olmuştur. Aynı şey TKP-ML'nin köylü sosyalizmi ile özdeşleşmiş maoist kimliği çok belirgin bir tutumla öne çıkarması için de söylenebilir.

Türkiye'nin kendine özgü koşulları ve Türkiye devriminin kendine özgü sorunları nedeniyle, sosyalizm iddiası taşıyan genel sol hareket içinde, belli bir güce ve yaşama kapasitesine sahip devrimci-demokrat bir akım hep varolacaktır. Komünistler daha en baştan, geleneksel devrimci demokrat hareketin kısmen ileriye (proleter sosyalizmine) ve esas olarak da yenilginin basıncı altında geriye (küçük-burjuva reformizmine) doğru bir çözülme yaşadığı bir evrede, kuvvetli bir nesnel toplumsal mantığı olan bu olguya yeterli açıklıkta işaret ettiler. *Ekim*'in 1. sayısında ve *"Herkes Kendi Bayrağı Altına!"* çağrısı içinde, bu olgu şöyle ifade edildi: "Türkiye kapitalizminin nispi geriliğinde ifadesini bulan toplumsal koşullar, küçük-burjuvazinin sayıca önemli bir tabaka olarak varlığının da ifadesi oluyor. Bu nesnel olgu, küçük-burjuva demokrasisi için hep bir varlık ve yaşam ortamı olacaktır. Burjuva gelişmenin geride bıraktığı görevleri, demokratik ve yurtsever özlemleri kendine program edinerek siyaset sahnesinde hep yer alacaktır." (*Devrimci Harekette Reformist Eğilim*, s.12)

Yineleyelim ki, '80 öncesinde halkçı devrimci hareketin tamamı tarafından tutulan

bu konumun bugünkü sürdürücüleri, DHKP-C ve TKP-ML/TİKKO'dur. Genel gelişmelerin ve yenilginin baskısı altında '80'li yıllar boyunca çözülen ve farklılaşan '80 öncesinin ana devrimci-demokrat akımları içinde yalnızca bu iki hareket kendi devrimci radikal kimliklerini esası itibarıyla korumuş ve sürdürmüşlerdir. '95 yılının gelişmeleri, büyük kentlerin varoşlarında uç veren yeni devrimci hareketlilik, bu akımların yaşama gücünü ve etkinliğini artıracaktır.

'80 öncesinin öteki ana devrimci-demokrat akımlarının akibetine ise sol hareketteki yeni reformist odakları tanımlarken zaten işaret etmiş olduk. ÖDP ve EPG, dünün Devrimci Yol, Kurtuluş ve TDKP'nin bugünkü akibetini temsil ediyorlar, Yükseliş döneminin küçük-burjuva devrimci radikalizmi, yenilginin çözücü ve dağıtıcı etkisi altında, yerini legalist-tasfiyeci bir küçük-burjuva reformizmine bıraktı.

Ve solda ara akımlar

Ulusal özgürlük istemi etrafında şekillenen ve kendi içinde ulusal devrimci (PKK) ve ulusal reformist (PSK) iki ana akım ile bunların ara tonlarını barındıran Kürt solu bir yana bırakılırsa, Türkiye'nin bugün sol siyaset sahnesinde üç temel akım var. Bunlardan ikisi, İP, ÖDP ve EPG tarafından temsil edilen liberal-reformist akım ile DHKP-C ve TKP-ML/TİKKO tarafından temsil edilen devrimci-demokrat akım üzerinde durmuş olduk. Üçüncü temel akımı ise, 1980'lerin ikinci yarısında yaşanan iç ayrışma ve kopma süreci içinde şekilenen ve EKİM tarafından temsil edilen komünist hareket oluşturmaktadır.

İşte solda ara akımlar, bu üç ana akım arasında yer alan, birinden birine yakın bir konum ve potansiyel taşıyan çeşitli siyasal gruplardan oluşmaktadır. Sol hareketin bu ara akımlarının en dikkate değer özellikleri, kendi geçmişleriyle ve genel olarak geleneksel hareketle açık bir hesaplaşma yaşamaksızın kendini yeni koşullarda, bu koşulların belli özgünlüklerini de az-çok gözeterek, devam ettirmeye çalışmalarıdır.

Bir kaç önemsiz grup bir yana bırakılırsa, bu ara akımlar başlıcaları TİKB, MLKP, TKP-Kıvılcım ve SİP'tir. Bunlardan her biri, ana akımlardan birine belli bir yakınlıkta , ya da herbirine belli yönleriyle bir parça yakın düşen bir ara konumda bulunmaktadır. Örneğin TİKB sosyalizme ve MLKP devrimci-demokrasiye yakın hareketlerdir. TİKB, Gazi Direnişinin somut etkileri vesilesiyle de görülebildiği gibi, geleneksel halkçı-demokratik konuma kolayca eğilim duyabilmektedir. MLKP, yakın zamana kadar TDKP'ye bakışında ve son olarak 24 Aralık seçimlerinde reformist "Emek-Barış Özgürlük" blokuyla ilişkilerinde görülebildiği gibi, reformizme belli bir potansiyel eğilim gösterebilmektedir. TKP-Kıvılcım sosyalizmden, devrimci-demokrasiden ve reformizmden bir şeyler taşıyabilen, reformizme kolayca güç aktarabilen kendine özgü bir hareketken; SİP, sosyalizm söylemine ve taktik plandaki bazı radikal eğilimlerine rağmen, özü itibariyle, TİP-TKP'nin legalist-reformist geleneğinin bugünkü koşullarda kendine özgü bir devamı durumundadır. Kaba legal konumu bir yana; tüm keskin sosyalist ve radikal ideolojik-politik söylemine rağmen, 24 Aralık seçimlerinde, reformist parti ve gruplar koalisyonu içinde kendine en rahat biçimde yer bulabilmesi onun gerçek konumuna ışık tutmaktadır.

Bu kısa değinmelerin bu hareketlerin belli bakımlardan karmaşık bir gerçekliği yansıtan konum ve özelliklerini yeterli açıklıkta vermediğinin bilincindeyiz. Ne var ki, komünistlerin geçmişteki, bugünkü ve gündemdeki çözümleme ve eleştirileri bu konumlara gerekli açıklığı getirmektedir ve getirecektir. Bu öncelikle konumların netleştirilmesi ve herkesin yerli yerine oturtulması için gereklidir. Fakat yanısıra, sosyalizm potansiyelinin açığa çıkartılması ve aynı kanalda birleştirilmesi, partileşme sürecinin bu yanıyla da gözetilmesi ve bir çözüme bağlanması görevleri bakımından da gündemdeki bir ihtiyaçtır.

Konuyu önümüzdeki sayıda işlemeye devam edeceğiz.

EKİM

Politik bir atmosfer, coşkulu bir katılım

Aras Kargo İşçileriyle Dayanışma Gecesi

Uzun soluklu bir mücadelenin ifadesi olan Aras Kargo grevi sürüyor. 8 aya yaklaşan bu direnişle dayanışmak amacıyla DİSK'e bağlı Nakliye-İş Sendikası tarafından bir gece düzenlendi. Gece oldukça coşkulu ve politik bir atmosferde gerçekleşti.

Gece katılım bakımından belli bir kitleselliğe ulaşmakla birlikte, işçilerin arasında belli bir zayıflık dikkati çekiyordu. Aras Kargo işçilerinin böyle bir gecede politik bakımdan bir etkinlik ortaya koyamamaları da bir diğer zayıflık oldu. Dayanışma amacıyla düzenlenen bir gecenin DİSK'in Olağanüstü Genel Kurulu'na denk düşürülmesi ise bir "talihsizlik"ti. Gecede yaşanan bir başka olumsuzluk ise, MLKP ile Proleter Halkm Birliği arasında cereyan eden kavga oldu ve bir çok işçi ve emekçinin aileleri ile birlikte salonu terketmesine yolaçtı.

Gece devrim ve işçi sınıfı şehitleri için saygı duruşu ile başladı. Ardından Aras Kargo grevinin süreçleri anlatıldı. Gece, folklor, tiyatro gösterileri, müzik dinletileri gibi çeşitli kültürel etkinliklerle sürdü.

Çeşitli politik grupların etkin varlığı, gecenin politik ve coşkulu bir atmosferde geçmesinde önemli bir rol oynadı. *Devrimci Mücadele, Alınteri, Kızıl Bayrak* ve EKİM belli bir kitlesellikte ve örgütlü bir biçimde geceye katıldılar. Ayrıca İzmir'de yeni direnişe geçmiş bulunan Gerçek Nakliyat işçileri ve değişik işletmelerden işçi ve emekçiler de katılımcılar arasındaydı.

Komünistler olarak bu geceye sınıf dayanışmasının anlamına yaraşır bir politik hazırlıkla katıldık. Gece boyunca da buna uygun bir politik etkinlik sergiledik. Sloganlarımızla, mesajlarımızla, tüm salona yayılan kuşlarımızla, salonun dört bir yanına asılan pankartlarımızla, ve en önemlisi de devrimci disiplinimiz ve coşkumuzla gecenin etkin bir katılımcısı olduk. Cezaevi katliamlarına yönelik protestoları içeren dört çeşit pul ile Aras Kargo direnişiyle dayanışma çağrısı yapan pullarımız geceye yönelik olarak hazırlandı.

Gecenin düzenleyicisi DİSK'e bağlı Nakliyat-İş Sendikası başkanı ve yönetimi, DİSK Genel Kurulu nedeniyle geceye geç geldiler. Sendika başkanı konuşmak üzere kürsüye çıktı.

Dilerdik ki, konuşmasında Aras Kargo işçilerinin militan mücadele deneyimi kendi başına ele alınmasın. Örneğin, bir Retrans, bir Topkapı Ambarlar gibi aynı işkolunda örgütlü işçilerin mücadelelerinden de sözedilip, bunların birleştirilmesi ihtiyacının yalancılığına değinilsin.

Dilerdik ki, Polisan ve Asmaş direnişlerine de sahip çıkılsın.

Dilerdik ki, Aras Kargo direnişinin uzun soluklu, inatçı mücadele pratiği işçi sınıfının mücadelesi için bir çıkış yolu olarak sunulsun.

Hiçbiri yapılmadı. Sendika başkanı yaptığı konuşmada ne genel olarak sınıf dayanışmasının öneminden, ne de sınıfın politik öncüsünden yoksun olduğu günümüz koşullarında bu durumun dayattığı acil ve yakıcı görevlerden sözetti. Bunun yerine uzun uzun Aras Kargo işçilerinin pratiğini ve bu pratiğin nasıl DİSK içinde devrimci bir muhalefet odağı oluşturmanın manivelası olarak kullanıldığını anlattı.

Sonuç olarak, Aras Kargo Direnişiyle Dayanışma Gecesi, beklentilerin tersine, Nakliyat-İş'e bol bol övgülerin dizildiği, "devrimci sendikalizm"in propaganda edildiği bir platforma dönüştürüldü.

"Yaşasın devrim! Yaşasın sosyalizm!", İşçi sınıfı savaşacak! Sosyalizm kazanacak!", "Aras Kargo işçileriyle dayanışmaya! Yaşasın sınıf dayanışması!" şiarlarının yer aldığı EKİM imzalı pankartlarımızı salonun değişik yerlerine astık. Ayrıca, *Ekim Gençliği* imzalı "İşçi sınıfı savaşacak! Sosyalizm kazanacak!", *Kızıl Bayrak* imzalı "Tek Yol devrim! Kurtuluş Sosyalizm!" ve imzasız olarak ise, "Sermayenin saldırılarını püskürtünceye kadar GREV!" şiarlarının yazılı bulunduğu pankartlar salonun dört bir yanını süslüyordu.

Hemen tüm sanatçıların programını ve yapılan konuşmaları devrimci propagandanın bir vesilesi saydık. Bunu yaparken, yer yer disiplinsizlik yaşansa da, gecenin akışını bozmamaya, konuşmalara engel olmamaya özen gösterdik. Metin Göktepe'nin ağabeyi konuşurken, salon "Metin'in katili sermaye devleti!", "Faşizme karşı omuz omuza!", "Faşizmi döktüğü kanda boğacağız!", "Katil devlet hesap verecek" sloganlarıyla çınladı. Bu sloganların ardından komünistler olarak "Ümraniye şehitleri ölümsüzdür!" ve "Zindanlar boşalsın! Tutsaklara özgürlük!" sloganlarını attırarak bir bütün olarak devrim güçlerine yönelen devlet terörüne dikkat çektik.

Bir işçi tiyatrosunun ülkemizdeki güncel sınıf mücadelelerini sergileyen gösterisi büyük bir ilgi ile izlendi. Zaman zaman coşkuyla alkışlandı, zaman zaman da sloganlarla desteklendi. Bu gösteri esnasında, "İşçi sınıfı savaşacak! Sosyalizm kazanacak!" sloganı bir kaç kez salonda yankılandı.

Konuşmalar ve şarkılar arasında atılan sınıf dayanışması sloganlarımıza ve devrimci şiarlarımıza işçiler, emekçiler ve devrimcilerden yoğun bir katılım oldu. Yanısıra pek çok ortak slogan atıldı. Bir çok devrimci türkü ve marş tüm salon tarafından ortak söylendi.

Gece boyunca atılan diğer sloganlar ise şunlar oldu: "Yaşasın halkların kardeşliği!", "Halkların kardeşliği sosyalizmde!", "Kardeş Kürt halkına özgürlük!", "Kahrolsun sömürgecilik! Eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!", "Özgürlük, kurtuluş devrimde, sosyalizmde!"

Geceye işçi ilişkilerimizi katmaya özel bir önem verdik. Politik-örgütsel varlığımızın kitlesel, coşkulu ve genel olarak disiplinli bir biçimde kendini ortaya koyması, geceye taşıdığımız pek çok yeni işçi ilişkisini olumlu yönde etkiledi ve moral verdi.

Ekimci Komünistler

Gecede bazı zaaflarımız ve disiplin konusunda zayıflıklarımız oldu.

Örgüt ruhumuzun yerli yersiz ifadelendirilmesi, isim-cisim fetişizmine kapı aralayabilecek bir zaaf alanına işaret ediyordu. Yine zaman zaman kürsüdeki konuşmacıların konuşmalarının sloganlarla kesilmesi Ekimci Komünistlerin politik sağduyularını gölgeleyebilecek davranışlardı. Konuşmacılar biz komünistlerin sloganlarına iki farklı durumda muhatap olmalıdırlar; ya protestolarımıza hedef olduklarında, ya da alkışlarımıza mazhar olduklarında. Her iki durum da, politik bir tutum, tercih ve etkinliğin ifadesi olurken, bunun dışında bir politik refleks gerçekte politik bir kimliği değil, apolitizmi ve yalıtılmışlığı ifade eder. Elbette bizim zayıflığımızı tanımlamıyor bu son söylenen. Fakat sorunun bu yönü üzerinde kesin bir bilinç açıklığına kavuşmak ve buna denk düşen bir davranış çizgisi sergilemek tüm yoldaşların sorumluluğudur. Küçük-burjuva devrimciliğini karakterize eden öğelerden birisinin örgüt/isim-cisim fetişizmi olduğunu ve temel siyasal amaçlarımıza bir yabancılaşma anlamına geldiğini hiçbir yoldaş unutmamalıdır.

Öte yandan, gecenin açığa çıkardığı bir başka gerçekliğimiz, illegalitenin gereği disiplin ilkelerinin henüz gerektiği gibi bir kimlik dokusuna dönüşememiş olmasıdır. Zaman zaman, binbir emekle yaratılan örgüt ağımızı içte ve dışta deşifre edici disiplinsizlikler sergilenebilmektedir. Bu tür yerlerde, örgütsel bağları deşifre edecek davranışlardan titizlikle sakınılmalıdır.

Yeni saldırı dalgasına karşı

İşçi sınıfı eyleme, politik mücadeleye!

İşçi sınıfı ve emekçiler yeni bir topyekün saldırıyla yüzyüzeler. Dün, düzenin krizi karşısında 5 Nisan paketlerine sarılan sermaye, bugün daha da derinleşmiş bulunan ekonomik ve siyasal sorunlar karşısında 5 Nisan'ı kat be kat aşan yeni saldırı politikalarına başvurmaktadır.

Yeni bir seçimi daha henüz geride bıraktık. Ortaya gerçek bir çözümsüzlük tablosu çıktı.

% 100'lere varan bir enflasyon, 1 katrilyona yaklaşan iç borç ve 70 milyar dolar dış borç, tüm bunlar ekonomik krizin aldığı boyutlar konusunda açık bir fikir vermektedir.

Seçimlerin hemen ardından yeni saldırı paketi açıldı. Tüp gazdan tekel ürünlerine, çay ve şekerden demir çelik ürünlerine, ekmekten benzine kadar her şeye zam yağdı.

Ancak sermayenin bu kadarı ile yetinmeyeceği açıktır. Seçim öncesinde İMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist mali kuruluşlara daha sert tedbirler için teminat üzerine teminat verilmişti. Saldırının içeriği bellidir. Yeni zam ve vergi paketleri, özelleştirme, taşeronlaştırma, kitlesel tensikat, sıfır sözleşme, sosyal hakların gaspı, örgütsüzleştirme, öncüsüzleştirme... Sözkonusu saldırının işçi ve emekçi sınıfların sefaletini olanca hızıyla derinleştiren 24 Ocak'lardan, 5 Nisan'lardan tek bir farkı var. Geçmiş saldırı paketlerini kat kat aşan yoğunluğu ile devlet terörünün bu politikaların dolaysız bir devamı olarak daha katmerli hale geleceği...

Yeni hükümeti oluşturabilecek tüm sermaye partilerinin (bu arada seçimin hemen ardından anti-emperyalist, anti-batıcı demagojilerini bir yana bırakan RP'ninde) emperyalizme uygulamayı taahhüt ettiği İMF reçetesi budur.

İşçi ve emekçilerin bu acı ilacı uysalca içmeyeceğini burjuvazi de biliyor. Faşist sermaye devleti için direnci kırmanın tek bir yolu vardır, o da devlet terörünü artırmak, reçeteyi daha yoğun bir şiddet ve baskıyla uygulamaktır. Son bir yıllık insan hakları ihlalleri ve devlet terörü bilançosu yüzlerce-binlerce gözaltı, işkence, kayıp ve cinayetle doludur. Bunu da aşan bir terörle toplum dört bir yandan kuşatılarak tümüyle hareketsiz hale getirilmeye çalışılacaktır.

İşçi sınıfı güçlü bir barikat oluşturamadığı koşullarda, bu topyekün saldırının toplumun tüm emekçi ve ezilen kesimleri üzerinden silindir gibi geçeceği açıktır. Bu saldırıları püskürtmenin tek yolu karşı saldırıyı örgütlemektir. Saldırılar karşısında beklemeci bir konum almak, saldırı sahiplerini cesaretlendirecektir. İşçi sınıfı "bekleyelim ve görelim" ruh hali ile değil, "savaşacağız ve kazanacağız" kararlılığı ile mücadeleye hazırlanmalıdır.

Kuşkusuz mücadelede kararlılık herşeyden önce bir örgütlülük sorunudur. Bizzat yükselteceğimiz mücadele içerisinde tabana dayanan, gerçek öncülerden oluşan direniş ve mücadele komitelerimizi kurmalıyız. Temel bir mücadele aracımız olan sendikalara sahip çıkmalıyız. Bugün sendikalar sendika bürokratlarının elindeyse, mücadelemize önderlik edeceğine bizi satıyorsa, sınıf bilinçli işçi ve emekçilerin yapacağı şey sendikaları bürokratlara terk etmek olamaz. Taban örgütlülüğümüze dayanan basıncımızla, sınıf sendikacılığı temelinde örgütleyeceğimiz muhalefetle, bağımsız sınıf tavrımızla sendikalarımıza sahip çıkmalı ve kendi çıkarlarımız doğrultusunda harekete geçirmeliyiz.

Güçlü bir örgütlülüğün ancak doğru bir önderlik altında gerçekleşeceği açıktır. Topyekün saldırıyı püskürtmek ve kalıcı kazanımlar elde etmek sorunuyla yüzyüzeyiz. Tüm parti ve kurumlarıyla sermaye devleti dosdoğru biz işçi ve emekçileri hedef almaktadır. Buna karşı durmak, ancak bu saldırının gerçek kurmaylarına yönelen bir mücadeleyle mümkündür. Mücadeleyi bizzat sermayeye ve onun düzenine karşı yöneltmeyen bir önderlik bunu başaramaz. Düşman sermaye devletidir; kanımız ve alınterimiz üzerinde yükselen bu iğrenç sömürü ve zulüm düzenidir.

Düzenin karşısında militanca konumlanmadan, onu cepheden hedef alan bir mücadele yükseltilmeden sefalet ve zulüm düzeninin saldırıları püskürtülemez. Komünistler bu mücadelede işçi sınıfının yanında olacak ve yol gösteeceklerdir. İşçi sınıfı komünistlerin ve devrimcilerin çağrılarına kulak vermeli, kendisiyle birlikte tüm emekçi yığınları bu barbarlık rejiminden kurtarmak için politik mücadele alanına çıkmalıdır.

Üniversite gençliği mücadele alanlarında

Yüksek öğrenim gençliği geçtiğimiz hafta yine alanlardaydı. Parasız-polissiz, bilimsel eğitim talepleriyle alanlara çıkan öğrenciler, yine polis saldırısı ile yüzyüze geldiler.

4 Şubat: Yıllar sonra tekrar 1 Mayıs alanı

Taksim 1 Mayıs alanı devrimci öğrenciler tarafından zaptedildi. 2-3 bin civarında öğrencinin katıldığı eylem, İstiklal Caddesi'nde toplanan kitlenin sloganlar atarak yürümesiyle başladı. Fransız Konsolosluğunun önünde yolları polis barikatıyla kesilen öğrenciler, burada beklemeye başladılar. "Sokağa, eyleme, özgürleşmeye!", "Har(a)çları ödemiyoruz!", "Taksim'den Kızılay'a hak almaya!", "Paralı eğitime hayır!", "Zindanlar boşalsın, tutsalara özgürlük!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!" sloganları sık sık atılıyordu. Taksim'e mi yürüyelim, yoksa geriye dönüp Tünel'e doğru mu yürüyelim tartışmasının yapıldığı bir sırada (ki bir grup, polisle bu yönde anlaşma da sağlamıştı), başta İYÖ-DER'li öğrenciler olmak üzere devrimci öğrenciler, "Hedef Taksim!" sloganını atarak barikatlara yüklendiler. Kısa süreli bir çatışmadan sonra öğrenciler geri çekilen zorunda kaldı. Fakat kitle dağılmadı. "Yılgınlık yok, direniş var!" sloganını atarak polise taş ve sopa fırlatarak eylemini sürdürdü. 10-15 dakika sonra polis barikatı açmak zorunda kaldı ve öğrenciler 1 Mayıs alanına girdiler.

1 Mayıs ve devrim şehitleri için yapılan saygı duruşu ve 1 Mayıs Marşı'mn ardınan halaylar çekildi. Eylem komitesinin yaptığı konuşmalardan sonra Tünel yönüne doğru, "Yaşasın Taksim zaferimiz!", "Haraçları ödemiyoruz!", "Taksim"den Kızılay'a hak almaya!", "Yaşasın devrim ve sosyalizm!" sloganları atılarak yürüyüşe geçildi. Bir kaç yüz metre yürüyen öğrenciler, eylem komitesinin eylemin bittiğini söylemesine rağmen dağılmadılar. Bir mağazada eylemcilere kurt işareti yapan faşisti cezalandıran öğrencilere polis saldırdı. Geri çekilen öğrenciler cadde boyunca bir çok banka şubesinin ve faşistlere ait işyerlerinin camlarını kırarak ara sokaklara dağıldılar.

5 Şubat: Kızılay Meydanı

Öğrenci gençlik 4 Şubat Taksim eyleminden sonra, 5 Şubat'ta Kızılay'daydı. Eylemin başlangıcında yaklaşık 300-400 kişilik bir öğrenci kitlesi vardı. Bekleyiş sırasında; "Öğrenciler saflara!", "Halkımız saflara!", "Artık haraç ödemiyoruz!", "Paralı eğitime hayır!" gibi sloganlar atıldı.

Sermaye devletinin düzen bekçileri polisler en başından öğrenciler etrafında çember oluşturmuşlardı. Panzerler ve gözaltı arabaları hazırdı. Kitle öğle sıralarında yaklaşık bin kişiye ulaştı ve yürüyüş başladı. Yürüyüş boyunca bu sayı ikibine ulaştı. Eylemde, "Paralı eğitime hayır!", "Haraçları ödemiyoruz!", "Sokağa, eyleme, özgürleşmeye!" gibi eylemin taleplerinin sıralandığı pankartlar açıldı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın önüne gelindiğinde kitlede büyük bir coşku vardı. Zılgıtlar eşliğinde halaylar çekildi, şarkılar söylendi. Sürekli aynı sloganlar atıldı. Ek olarak bir kaç kez "İşçi, memur, gençlik sokakta birleştik!", "Haramilerin saltanatını yıkacağız!" sloganları atıldı. Bu arada polisin bir provokasyonu yaşandı. Bir ağaca pankart asmak isteyen öğrencileri engelleyen polis pankartı yırttı. Kitlede polise doğru bir yönelme oldu. Polisler yuh çekilerek ve ıslıklarla protesto edildi.

Devrim şehitleri için yapılan saygı duruşunun ardından eyleme konuşmalarla devam edildi. Bu arada toplanan imzalar meclise gönderildi. Ardından yine halaylar çekildi. Eylemden sonra kitlenin tekrar Kızılay'a doğru yürüyüşe geçme isteği vardı. Eylemi organize eden bir grup polisin saldırı ihtimalini öne sürerek eylemi burada bitirme kararı aldı. Ancak bu uzlaşmacı yaklaşım polis saldırısının önünü kesemedi. Polis Taksim'de olduğu gibi eylemin sonunda öğrencilere saldırdı. Çatışmada bir çok öğrenci yaralandı ve gözaltına alındı. Bu arada faşistlere ait bir çok işyeri ve bazı banka şubelerinin camları tahrip edildi.

Seçimler ve devrimci hareket

24 Aralık seçimleri üzerine yaptığımız değerlendirmenin bu son bölümünde, devrimci hareketin seçimlere ilişkin yaklaşımı ve politik aktivitesi üzerinde duracağız. Devrimci hareketin seçimlere ilişkin tutumu ve politik-pratik müdahelesi ayrı ve özel bir anlam taşımaktaydı. Zira seçimler düzenin çok çeşitli cephelerde çıkmaz içinde bulunduğu, fakat buna karşın kitle hareketinin politik bir çıkışı bir türlü gerçekleştiremediği bir sosyal-siyasal ortamda gerçekleşmekteydi.

"Temel sorunlar karşısında çözümsüz bir sermaye sınıfı ve bu sorunlar temeli üzerinde çürüyen bir sermaye düzeni bir yanda, bu çözümsüzlük ve çürümenin tüm sonuçlarını en ağır bir biçimde yaşadığı halde düzene karşı politik bir çıkışı bir türlü yapamayan işçi sınıfı öte yanda..."

Bu tıkanıklık tablosunun arka planında ise, komünist yazında çok çeşitli kereler tekrarlana gelmiş bir dizi nesnel ve öznel etmen vardır. Bu etmenlerden konumuz açısından vurgulanması gereken en önemlisi, işçi sınıfı ve emekçi kitleler nezdinde devrim ve sosyalizm alternatifinin yıpranmış bulunması gerçeğidir. İşte, kitlelerde politik ilginin yükseldiği seçim dönemini, bu sürece müdahele açısından, devrim ve sosyalizm alternatifini emekçi yığınlar içersinde yeniden güçlendirebilmek için bir fırsata dönüştürebilmek, komünistlerin ve devrimcilerin önünde önemli bir görev olarak durmaktaydı. Bunu gerçekleştirebilmek ise, bir yandan amaca uygun etkinlik ve kapsamda bir faaliyeti örgütlemeyi, diğer yandan da seçim dönemine ilişkin doğru bir politik tutuma sahip olmayı gerektiriyordu. Devrimci hareketin toplamı açısından bakıldığında, ne yazık ki her iki cephede de durumun içaçıcı olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir. Devrimci grupların bir bölümü her zaman olduğu gibi bu seçimde de, objektif gerçeklikten kopuk bir biçimde boykot taktiğini gündeme getirdiler ve seçim dönemindeki pratik tutumları da buna göre şekillendi. Komünistlerin de içinde yer aldığı bir diğer grup ise, seçimlerden devrim ve sosyalizm propogandası için en etkin tarzda yararlanabilmek, eğer gösterilebiliyorsa bağımsız adaylar ile sürece daha etkin bir biçimde müdahale edebilmek doğrultusunda bir yaklaşıma sahiptiler.

Boykotçular: Gerekçeler ve gerçekler

"Komünistler seçimlerdeki taktiklerini saptarlarken, '...burjuva parlementonun sınıf ve emekçi yığınlar için siyasal önemini yitirip yitirmediğine; ihtilalci sınıf hareketinin burjuva parlamentoyu ve diğer burjuva kurumları dağıtmaya gücünün yetip yetmediğine' bakarlar. Kural olarak parlamentonun yığınlar açısından siyasal önemini koruduğu, yığın hareketinin bu kurumları dağıtacak güce ulaşmadığı dönemlerde seçimlere katılırlar, aksi halde boykot taktiğini gündeme getirirler. Bu uluslararası komünist işçi hareketinin tarihsel mücadelesinden süzülüp gelen, doğruluğu pek çok deneyim tarafından yeniden ve yeniden sınanıp teyid edilmiş bir devrimci taktik tutumdur.

"Ne var ki bunu mutlaklaştırmak da yanlış olur. Örneğin, Türk burjuvazisi bugün yerel seçimlerde üstünlük sağlamanın bir yolu olarak dozu artan bir şiddet ile her türlü hileyi içiçe kullanmak eğilimindedir. Bu öyle bir noktaya varabilir ki, bu durumda seçimler her türlü meşruiyetini yitirir ve seçimlere katılmak burjuvazinin kaba bir oyununa alet olmaya dönüşebilir. Böyle bir durumda komünistler ve devrimciler seçimleri boykot yoluna gidebilirler." (*Seçimler ve Siyasal Çalışma*, Ekim, sayı:91, başyazı)

Gerçekten de, uluslararası komünist hareketin boykot sorununa ilişkin yaklaşımını irdelediğimizde, boykotun olağan bir taktik tutum değil, devrimci yığın eylemi ile mevcut temsili yapının pratik olarak karşı karşıya gelmeye başladığı dönemlerde gündeme gelen bir aktif mücadele çağrısı olduğunu görürüz.

Lenin boykot taktiğinin bu özgül yanını ortaya koyarken, biz komünistler açısından bugün de yol gösterici önemde olan şu temel gerçeklerin altını çizmekteydi: "Boykot sloganı özel bir tarihsel dönemin ürünüydü. 1905'de ve 1906 başlarında, nesnel durum; çekişen toplumsal güçleri doğrudan devrim yolu monarşist bir anayasaya dönüş yolu arasında acil bir seçim ile karşı karşıya getirdi... Boykotun başarısı, devrimin kapsamlı, evrensel, hızlı ve güçlü bir yükselişine bağlıydı. Bütün bu bakımlardan, şimdiki durum, 1907 sonbaharına doğru, böyle bir sloganı gerektirmez ve haklı göstermez." (Lenin, *Boykota Karşı*, *Marx-Engels-Marksizm*, Sol Yayınları, s.246-247)

Yukarda resmedilmeye çalışılan ve boykot taktiğinin başarısının temel koşulu olarak ifade edilen koşulların bugünün Türkiye'sinde mevcut olmadığını görmek, objektif gerçeklerden hareket edenler için hiç de zor değildir. Öyleyse bugün yapılması gereken, ancak bu tür bir devrimci kabarış döneminde gündeme getirilebilecek çağrı ve taktikleri öne sürmek değil, bu koşulların oluşmasını sağlayacak bir hazırlık sürecini örgütlemektir.

24 Aralık seçimlerinde, boykot taktiğini **istisnai olarak** gündeme getirmeyi haklı ve isabetli kılacak koşullar da sözkonusu değildir. Kuşkusuz sermaye devleti her seçim döneminde olduğu gibi bu seçim döneminde de, devrimci ve sosyalistlerin siyasal çalışmasını engellemek istemiş, bir dizi anti-demokratik uygulamayı devreye sokmuş, baskı ve hile yoluna başvurmuştur. Zaten aksini düşünmek ve beklemek, burjuva demokrasisi hakkında safça hayaller besliyor olmak demektir. Burada sözkonusu olan bu "olağan uygulamalar" değil, bu türden uygulamaların burjuva hukuku çerçevesinde bile seçimlerin meşruiyetini büyük ölçüde tartışmalı hale getirecek bir düzeye ulaşmasıdır. Ya da seçimlere katılmanın şu ya da bu nedenle "burjuvazinin kaba bir oyununa alet olmak" olarak nitelenebilecek bir sonuç doğuracak olmasıdır. Soruna bu cepheden bakıldığında da, 24 Aralık seçiklerinde boykot taktiğini geçerli ve haklı kılabilecek bir olgudan sözedebilmek mümkün değildir.

Peki bu koşullarda nasıl oluyor da bazı devrimci gruplar boykot taktiğini gündeme getirebiliyorlar? Bunun bir dizi nedeni vardır. Her şeyden önce küçük-burjuvazi ancak yakın bir devrim hayali görebildiği koşullarda kendi devrimci enerjisini üretebiliyor. Bu nedenledir ki, gerek devrimin imkanlarını ve gerekse kendi gücünü abartmak, tüm bunları propaganda ve ajitasyonun temeline yerleştirmek, küçük-burjuva devrimci örgütler açısından temel ve ortak bir özellik olagelmiştir. Küçük-burjuva devrimciliği, "en devrimci" sloganları yineleyerek, biçimsel olarak "en devrimci" mücadele yöntemlerini kullanarak "en devrimci" olunabileceği yanılgısı içersindedir. Onu tahlil planında subjektivizme, eylem planında ise başta bireysel terör olmak üzere silahlı ve sert mücadele biçimlerine kanalize eden de budur. Oysa komünistler açısından "en büyük devrimcilik", sınıf ve kitle hareketini düzene karşı devrimci bir mücadeleye kanalize edebilmektir. Bunun başarılabilmesi ise, her şeyden önce içinde bulunulan koşulların nesnel bir tahlilini ve bu koşullara uygun mücadele taktik ve yöntemlerinin geliştirilebilmesini zorunlu kılar. "Devrimin geleneklerini korumak, onları sürekli propaganda ve ajitasyon için ve eski rejime karşı doğrudan ve saldırgan bir mücadelenin koşullarını yığınlara tanıtmak için kullanmayı bilmekle, bir sloganı, onu doğuran ve onun başarısını sağlayan koşulların toplamından ayırarak yinelemek ve esas olarak farklı koşullara uygulamak tamamen farklı şeylerdir." (Lenin, a.g.m., a.g.k., Sol Yayınları, s.246)

Okur, aşağıda peşisıra aktarılan alıntılarda nesnel gerçeklikten kopuk küçük-burjuva devrimci subjektivizminin biraz aşırı ama son derece açık örneklerini bulacaktır:

"Yönetenler iflasta ve çözümleri de yok... Halk ayakta... Varlığı tartışma götürmez çıplaklıkta açık olan devrimci durum yükseliş içinde". (Agd, s.9)

"Devrimci durumun ibresi en azami noktayı parçalarcasına üste vurması durumunda, seçimlere ilişkin takınılacak tavır katılmak değil, boykottur". (*Partizanın Sesi*, 16-31 Aralık, s.5)

İnsan bu satırları okuyunca yalnızca bu satırları yazanların nerede yaşadığını merak ediyor. Türkiye olmadığı ise son derece kesin. Bir devrimci durumdan söz edebilmek için yalnızca yönetenlerin eski tarzda

yönetemediğine ve yönetilenlerin artık eski tarzda yönetilmek istenmediklerine dair belli belirtilerin varlığı yetmez. Aynı zamanda yığınların bunu gittikçe artan bağımsız politik eylemleriyle ortaya koymaları da gerekir. Türk-İş bürokrasisinin denetimi sınırları içinde kalan, mücadele biçimleri açısından barışçıl ve politik içerik açısından ise son derece zayıf bir kaç kitlesel eylemden kalkarak ya da kamu emekçilerinin benzer türdeki kimi eylemlerine dayanarak, Türkiye'de bir devrimci durumun yaşandığını iddia edebilmek, subjektivizm ile bilgisizliğin kanıtı olabilir, ama asla boykot taktiğinin geçerliliğinin değil.

Özgür Gelecek ve *Kurtuluş* dergisinde, *Partizan'ın Sesi* dergisi gibi subjektivizmin ibresi "en azami noktayı parçalarcasına" üst düzeye vuruyor. Subjektivizm bu grupların da ortak özelliği ama *Partizanın Sesi*'ne göre daha gerçekçiler. Bu gruplar Türkiye'de bugün bir devrimci durumun varolduğunu savunmuyorlar. Ama bu, onları boykot taktiğinin savunulması konusunda daha tutarsız bir pozisyona sürüklüyor. Nitekim bu grupların açıklamalarına baktığımızda, düzenin çok çeşitli cephelerinde bir açmaz içinde olmasını ve yığınlarda mevcut düzen partilerine ve parlamento kurumuna karşı genel bir güvensizliğin oluşmuş bulunmasını, boykot taktiği için yeterli koşul kabul ettiklerini görürüz. Oysa onların tahlillerinde özenle üzerinden atlanan ya da şöyle bir değinilip geçilen bir başka olgu daha var. Emekçi yığınlar açısından yalnızca düzen içi güçler değil, bugün için henüz devrimci güçler de bir alternatif olmaktan uzaktır. Bu nedenledir ki, düzenden uzaklaşmak, politik bir sınıf ve kitle hareketinin gelişip güçlenmesiyle elele yürümemektedir. Bu koşullarda boykot taktiğinin işçi ve emekçi yığınların eylemini ve örgütlülüğünü ilerletebilmek açısından kayda değer bir sonuç üretebilmesi mümkün değildir. **Zira "boykot" hazırlık döneminin bir taktiği değildir. Eğer seçimlere katılmak, varolan devrimci yığın hareketini daha geri bir platforma hapsetmek anlamına gelecekse, devrimci sınıf ve kitle hareketinin elde ettiği mevzileri boşa çıkaracaksa ve eğer işçi ve emekçi hareketini mevcut temsili kurumlardan daha ileri alternatifler için seferber edebilmenin pratik olarak koşulları olgunlaşmışsa, işte ancak bu koşullarda etkili bir taktikdir.** Eğer tüm bu koşullar sözkonusu değil ise, o zaman hareket nesnel olarak henüz hazırlık döneminde demektir ve bu takdirde buna uygun bir taktik izlemek gereklidir. Bu koşullarda parlamento halihazırda yığınlar açısından siyasal önemini koruyor demektir. Boykotçular yığınların düzen partilerine ve bu kapsamda parlementoya olan güvensizliklerinin artması ile parlementer sistemin siyasal ömrünü tamamlamış olması gerçeğini birbirine karıştırmakta, bu ikisi arasındaki farklılığı muğlaklaştırıp ortadan kaldırmaktalar. Bugün bütün umutsuzluğuna karşın yığınlar, şu ya da bu partiye oy verme yoluna gidiyorlarsa, bu başka bir şeyin değil, parlamenter sistem ile bağların hala korunuyor olmasının bir göstergesidir. Parlamenter sistemin siyasal ömrünün sona erdiğini iddia etmek, devrimci yığın hareketinin bu kurumsal yapıyı parçalayıp aşabilecek bir olgunluk düzeyine ulaştığını iddia etmekle bir ve aynı şeydir.

Boykotçular seçimlere katılım tutumunu eleştiriyor

Boykotçular hem kendi tutumlarını haklı çıkarmak hem de bağımsız devrimci-sosyalist aday taktikl tutumunun sözde isabetsizliğini göstermek için, bir dizi argüman kullanmaktadır. Seçime katılmanın "umut olmaktan çıkan parlamentonun yeniden umut haline getirilmesine verilmiş bir destek" olacağı iddiası bunlardan biridir. Böyle bir iddia ancak komünistlerin seçim platformunu kullanmaktaki ana amaçlarını anlamamak ya da kasten çarpıtmak koşullarında ileri sürülebilir. Zira komünistler seçimlere,"düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm" perspektifini yığınlar içersinde yaygınlaştırmak amacıyla katılırlar. Parlamenter düzenin işçi ve emekçilerin hiç bir sorununa gerçek ve kalıcı bir çözüm üretemiyeceğini, işçi ve emekçi kitlelere anlatabilmek için katılırlar. "Hak almak için mücadele etmelisin; sorunlarının kalıcı bir çözümü için, sömürünün ortadan kaldırıldığı, özgürlük ve eşitliğin hakim kılındığı bir toplum için, devrim ve sosyalizm saflarına katılmalısın; tek ve gerçek kurtuluş yolu devrim ve sosyalizmdir". İşte

komünistlerin seçim çalışmalarında kitlelere taşıdığı politikanın ve propagandanın özü budur. Böyle bir yaklaşım ise yalnızca yığınların parlamentodan uzaklaşmasına ve devrim ve sosyalizm mücadelesiyle birleşmesine hizmet eder. Eğer bir işçi sandık başına giderek bağımsız devrimci-sosyalist adaylara oy veriyorsa, "sosyalistler parlamentoya girsin ve sorunlarımızı bu yolla çözsün" anlayışıyla değil, "sosyalistler parlementoya girsin, parlamentonun çözüm olmayacağını, çözümün devrim ve sosyalizmde olduğunu en geniş kitlelere anlatabilsin" anlayışıyla bunu yapıyordur.

Başka bir temelsiz iddia da, devrimci ve sosyalistlerin seçimlere katılmak suretiyle, sermaye devletinin kendini daha demokrat göstermesine olanak sağladıklarıdır. Oysa yine bilinir ki, komünistlerin seçimlere katılmasının arkasındaki en temel faktörlerden bir başkası, tam da bu yolla düzen demokrasisinin ikiyüzlü karakterini en etkin biçimde sergileyebilmektir. Sermaye devletinin görüntüdeki "geniş demokrasisi", devrimci ve sosyalistler onu etkin bir tarzda kullanmayı başarabildikleri ölçüde daralmaya başlar ve düzen bu noktadan sonra demokrasi alanındaki ikiyüzlü karakterini yığınlardan saklayamaz hale gelir. Komünistler seçim çalışmaları boyunca, temel bir propaganda çizgisi olarak düzen demokrasinin ikiyüzlü karakterini sergilemeyi temel önemde görürler, dahası komünistlerin ve devrimcilerin bu süreçte yüzyüze kaldıkları baskı ve terör, kitlelerin bu gerçeği kavramalarını ayrıca daha da kolaylaştırır. Devrimci proletaryanın uluslararası tarihi, komünistlerin seçim platformunu ve parlamento kürsüsünü tam da bu amaçla son derece etkili bir silah olarak kullanıldığının sayısız örneğiyle doludur.

Abartının ardında gizlenen güçsüzlük ruhhali

İşin bu abartılı ve şatafatlı kısmı bir yana bırakılır ve boykotçuların gerçek kaygı ve ruhhallerine dönülürse, aslında boykot taktiğinin, iddia edilenin tersine, güçsüzlük gerçeğinin ve ruhhalinin ürünü olduğu, dahası bu güçsüzlüğü saklama kaygısından beslendiği görülür. Zaten boykotçular, boykot taktiğinin gerekçelerini sıralarken bu durumu ifade etmekten kaçınamıyorlar da. Boykot taktiğinin önemli gerekçelerinden bir tanesi de "seçime katılmanın açık bir hezimet doğuracağı ve bu durumun yenilgi psikolojisinin oluşmasına katkıda bulunacağı"dır. Gerçek mantık, seçilme ya da yüksek oy alma şansın varsa seçimlere katıl, eğer bu şans yoksa, güçsüzlüğü gizlemenin de bir yolu boykot taktiğine sarılır. Seçimlere katılarak parlamentoya ilişkin umut yaydığı sözde iddiasıyla, devrimci ve komünistlere uluorta eleştiri yönelten boykotçular, ne gariptir ki aynı zamanda SHP içinde çalışma fikrinin ve pratiğinin şaşmaz temsilcileridirler. Bu aynı grupların boykot taktiğiyle beraber zaman zaman SHP'li bazı adayları destekleme çağrısı yapabilmeleri de, ancak bu gerçeklik temelinde anlaşılır olur. Bu aynı ruh halinin bir başka göstergesi de, boykotçu akımların seçim sonuçlarından da hep kendi paylarına "büyük" sonuçlar çıkarmalarıdır. Bu akımlara kalırsa, hemen tüm seçimlerde sandık başına gitmeyen %20'lik bir seçmen kitlesi, kendi yürüttükleri boykot faaliyetinin başarısının bir göstergesidir. Ama nedense boykot taktiğine kazanılan bu %20'lik kesim, devrimci kitle eylemliliğine ve örgütlülüğüne bir türlü kazanılamamaktadır!

Devrimci ve komünist hareket, toplam olarak bugün oldukça zayıf bir güce sahiptir. Bunun ne kitlelerden ne de kadrolardan saklanacak bir yanı yoktur ve zaten apaçık ortadadır. Dolayısıyla bugün gündeme getirilecek bir taktiğin başarı şansı bu gerçekle dolaysız olarak bağlantılıdır. Yapılması gereken bu gerçeği saklamak değil, değiştirmektir. Komünistler ve devrimciler eğer bugün yalnızca belli bölgelerde etkin bir çalışma yürütebilecek bir güce sahiplerse, bu çalışmanın ulaşabileceği başarının azami sınırı mevcut güçlerle ulaşılabilecek en geniş kitleye ulaşmak ve bunları olabildiğince kalıcı ilişkiler haline dönüştürmekse, o zaman taktik tutum da, bu taktik tutuma ilişkin başarı beklentisi de buna göre şekillenmek zorundadır. Bu gerçekliğin bir yenilgi psikolojisi yaratması için hiçbir neden yoktur. Eğer tabii siz kendi gerçekliğiniz konusunda sürekli olarakyanılsatıcı ve abartılı bir tablo çizmeye

çalışmıyorsanız!

Boykotçuların bir iddiası da, boykot tavrının seçim ortamından en azami şekilde yararlanmayı engellemiyeceği doğrultusundadır. Aslında bu gruplar tarafından böyle bir teminatın verilmek durumunda kalınması tesadüfi değildir. Zira bahsettiğimiz gibi, boykot taktiğinin arkasında "bugünkü koşullarda seçim platformunu etkili bir tarzda kullanmanın olanaklı olmadığı"na ilişkin bir yaklaşım vardır. Seçim döneminde herhangi bir ciddi aktivite göstermemek, bu tutumun doğal bir uzantısıdır. Nitekim son seçim dönemi de, bunu bir kez daha doğrulamıştır. *Kurtuluş* çevresi kısmen dışta bırakılırsa, boykotçuların seçim döneminde hissedilir, gözle görülür bir çalışma yürüttüklerini söylemek mümkün değildir. *Kurtuluş* çevresi açısından ise, ancak diğer boykotçularla kıyaslama içinde belli bir aktivite içersinde olunabildiğinden söz edilebilir. Ama örneğin bu aynı çevre tarafından cezaevindeki gelişmelere ilişkin ya da kayıplara ilişkin (Düzgün Tekin kampanyası gibi) kampanyalarla kıyaslandığında, seçim faaliyeti oldukça sönük kalmaktadır.

Atılım ve Alınteri

Atılım çevresi seçimlere "bağımsız-sosyalist aday"lar göstererek ve bu adaylar üzerinden etkin bir açık kitle çalışması yürütmek iddiasıyla girdi. Bazı bölgelerde bu iddiasına uygun sayılabilecek bir çalışma yürüttü. Çeşitli emekçi semtlerinde seçim büroları kurdu, kahve konuşmaları ve ev ziyaretleri aracılığıyla geniş bir kitleye ulaşmaya çalıştı. Genel siyasal propaganda açısından ise Atılım çevresinin faaliyeti oldukça zayıf bir görüntü verdi. Son dönemde yürütülen kısmi afiş çalışması dışında, gözle görülür, hissedilir bir faaliyeti olmadı.

Seçim çalışması çerçevesinde ortaya konulan propaganda-ajitasyon çizgisi de, genel planda ileri-olumlu bir içeriğe sahipti. "Kapitalizme karşı sosyalizm!", "Kahrolsun emperyalizm!", "Yaşasın özgürlük (faşist diktatörlüğü yıkmadan özgürlük olmaz)", "Sömürgeci savaş durdurulsun!", "Düzen partilerine oy yok!" temel şiarlarının, seçim faaliyetinin siyasal içeriğini oluşturacağını açıkladı. Ve genel olarak bu doğrultuda bir seçim çalışması yürütmeye çalıştı.

Ne var ki tüm bu ileri öğelere karşın, *Atılım* çevresinin seçim platformu başından itibaren belli kritik zayıflıklar taşıyordu. Proleter sosyalizmi ile küçük-burjuva reformizmi arasında sürekli zig-zak çizen bu çevre, bu karakterini seçim vesilesiyle de ortaya koydu. Bir yandan "Emek-Barış-Özgürlük Bloku"nun kitlelere taşıdığı siyasal bilinç ve mesajın burjuva barışçılığı, demokrasiciliği, parlamentarizmi aşamadığı vurgulanmalıdır" diyen ve bu özellikleri nedeniyle bloku desteklemediğini söyleyen *Atılım* çevresi, aynı makalede bu kez de, "HADEP'in özgül konumu ve yurtsever politik işlevi nedeniyle", "bağımsız-sosyalist adayların bulunmadığı alanlarda blokun kimi adaylarını destekleyeceklerini" açıklıyordu. HADEP'in özgül konumu nedeniyle, bloka karşı özel bir anti-propaganda içerisinde olmamak tümüyle anlaşılabilir ve onaylanabilir bir tutumdur. Ama soruna komünist platformdan bakıldığında, "yığınlara burjuva barışçılığı, demokrasiciliği ve parlamentarizmi" aşılayan bir platformun desteklenmesini anlayabilmek mümkün değildir. Bu tutum yalnızca ilgili akımın "demokrasicilik" damarının onu nasıl geri bir noktaya çekebildiğinin kanıtı olabilir. Bilindiği gibi *Atılım* çevresi bu noktada da durmamış, gerileyebileceği en son sınıra kadar gerileyerek, daha sonra kendi adaylarını blok lehine çekerek, bütünüyle HADEP'e destek çizgisine gelmiştir. Bu desteğin "kayıtlı" olarak verilmiş olması, HADEP'in düzen içi olduğunu özel bir tarzda vurgulanması; desteğin "halkların kardeşliğine" verilmiş bir destek olarak sunulması, işin özü bakımından hiçbir değişikliğe yolaçmaz. Zira burada desteklenen, objektif olarak Kürt sorununda düzenle uzlaşma platformudur. Kürt ve Türk emekçileri şahsında yayılan "barışçıl, demokrasici ve parlamentarist" hayallerdir. Bu "uzlaşma"nın ve bu "hayaller"in desteklenmesinin ise, Kürt halkının özgürlük mücadelesine herhangi bir yararı olmaz, olsa olsa zararı olur. Bugün için Kürt halkının özgürlük mücadelesine verilecek en büyük destek, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız koşulsuz savunmak ve sorunun kalıcı ve gerçek çözümünün ancak

devrimle ve sosyalizmle mümkün olabileceğini propaganda etmektir. İşçi ve emekçilere, yoksul Kürt halkına sömürgeci sermaye devletini yıkmadan gerçek kurtuluşa ulaşılamayacağını, "ortak düşman"a karşı birlikte mücadele edilmesi gerektiğini anlatmak ve onları bu platformu desteklemeye çağırmaktır. Bugünkü koşullarda, halkların kardeşliğine verilen en doğru ve tek devrimci destek biçimi budur ve komünistler açısından bu, son derece kritik ilkesel bir tutumdur. Bu ilkesel tutumdan herhangi bir şekilde ve hele de reformist bir platform lehine feragatta bulunulamaz. Eğer bulunuluyorsa, bu yalnızca, *Atılım* çevresi örneğinde olduğu gibi, ideolojik dokuda temel önemde zayıflıkların varlığına bir işarettir.

Atılım çevresi açısından bu zayıflık, yalnızca HADEP sözkonusu olduğunda su yüzüne vurınamaktadır. Bu çevre aynı zayıflığı EPG karşısında da göstermektedir. *Atılım*, seçim dönemi boyunca legalist çizgi ile mücadele adına, yalnızca İP'e karşı tutum alabilmiştir. Sıra EPG'ye gelince, *Atılım* çevresi sorunu ya büyük ve "anlaşılmaz" bir suskunlukla geçiştirmeye çalışmakta, ya da EPG'nin tutumlarını "politik körlük" gibi hayli nötr ifadelerle eleştirmektedir. Dahası, legalizme ve reformizme diz boyu uzanmış bulunan EPG, *Atılım* çevresi tarafından hala "devrimci" güç birliğinin önemli unsurlarından biri olarak değerlendirilebilmektedir.

Alınteri, seçimlere ilişkin tutumunu şu şekilde tanımladı: "İşçi sınıfı devrimcileri, ilkesel olarak 'bağımsız aday' çıkarılmasına, seçim propagandasının daha somut ve zengin bir biçimde yürütülmesine karşı değildir. Ancak 'güç' yerine 'güçsüzlüğün' sergilendiği, her koşulda bağımsız aday çıkarmak gibi bir düzlüğe de düşülmemelidir ... İşçi sınıfı devrimcilerinin gösterdikleri bir aday yoktur".

Seçim dönemi boyunca TİKB çevresi genel siyasal faaliyet açısından da, devrimci kitle çalışması açısından da, geçmiş süreçlere göre çok daha zayıf bir görüntü sundu. *Alınteri* dergisi tarafından, iki ayrı sayıda ayrıntılı bir dökümü sunulan etkinliklere bakıldığında ise, TİKB'nin seçim faaliyetinin kapsamının, bildiri, pul vb. araçların kullanımından ve daha ağırlıklı olarak da çeşitli "bombalama" eylemlerinden oluştuğu görülmektedir.. Bildirilerin önemli bir ağırlığının liselere dönük olduğu da gözetilirse, ortaya çıkan, genel politik faaliyet açısından oldukça zayıf bir tablodur. Sunulan faaliyet dökümü içinde herhangi bir ciddi politik kitle çalışmasının varolmaması bir başka dikkate değer olgudur. Oysa bu aynı çevre, geçmiş seçim döneminde, tam da genel politik faaliyet ve politik kitle çalışması alanında önemli sayılabilecek bir aktivite ortaya koyabilmişti.

Bu konu çerçevesinde son olarak belirtilmesi gereken ve aslında son derece kritik bir öneme sahip olan bir başka olgu ise, bu akımların bir devrimci iş ve güç birliği sorununa ilişkin duyarsız yaklaşımıdır. *Atılım* çevresi, bu sorunda tutarlı bir yaklaşım ortaya koymamaktadır. *"Seçimler ve Değişik Grupların Görüş Mesafesi"* başlıklı ve *Atılım*'ın 9-16 Aralık tarihli sayısında yeralan başyazı, iş ve güç birliğinin taşıdığı öneme değinmekte, ama bu alanda HADEP, EPG ile iş ve güç birliği hayallerinin sınırı aşılamamaktadır. Gerekli ve önemli olan devrimci iş ve güç birliğidir. Adı geçen yapılarla bu tür bir arayışa yönelmek, kaçınılmaz olarak reformizmin yedeğine düşmekle sonuçlanır.

Alınteri çevresi de, bu aynı sorunda benzer türden bir duyarsızlık sergilemektedir. Düzenin özel bir ağırlıkla yüklendiği, bunun yanısıra çeşitli reformist grupların belli bir etkinlik alanı yaratmaya çalıştığı böylesi bir seçim döneminde, bir devrimci karşı ağırlık oluşturmanın önemi son derece açıkken, devrime karşı sorumluluk bunu dayatırken, bu sorun karşısında şaşırtıcı bir ilgisizlik gösterilebilmektedir. "Devrim ve sosyalizm anlayışlarımız farklı", "mücadele anlayışlarımız uyuşmuyor" vb. gerekçeler, iş ve güç birliğinden uzak duruşun açıklaması olamaz. İş ve güç birliği, bu sorunlarda farklı pozisyonlara sahip anlayışların, düzene karşı devrim ortak paydası üzerinde, ortak işler için güç birliği yapabilmeleri değilse nedir ki? Üstelik sözkonusu olan kendi dışındaki "bağımsız devrimci adaylar"a belli koşulların varlığı halinde destek vereceğini açıklayan bir çevre ise, bu alandaki duyarsız tutum daha da anlaşılmaz olmaktadır. Devrimci hareketin iddia ve sorumluluklarına uygun bir davranış, bu alandaki zayıflığın bir an önce aşılmasını zorunlu kılmaktadır.

Siyasal sınıf çalışmasının sorunları ve görevler

"İşçi sınıfının politik bilinç geriliği", sorunun bu tarz formülasyonu, marksist devrimci için, bir olgudan giderek devrimci sorumluluk ve görev alanına yapılmış bir işaretlemedir yalnızca. Bu maddi olgudan devrimci sorumluluk ve görev çıkartmayan bir bireyin, grubun ya da partinin ise, kendine hangi sıfatı yakıştırırsa yakıştırsın, marksist bir devrimci olamayacağı açıktır.

Eğer işçiler, sömürü sistemine, "zorbalık, baskı, zor ve suistimalin her türlüsüne karşı tepki göstermede eğitilmemişlerse"; "kendini iyi tanıyabilmesi için, işçi sınıfının, modern toplumun bütün sınıfları arasında karşılıklı ilişkiler konusunda tam bir bilgi"ye sahip değillerse; "siyasal yaşam deneyimine dayanan pratik" derslerle donatılmamışlarsa ve tüm bunlar, "başka herhangi bir açıdan değil de sosyal-demokrat açıdan" yerine getirilmemişse, işçi sınıfının politik bilinç geriliği ve politik duyarsızlık konumlarında şaşılacak bir yan yoktur.

Sınıf hareketinin pratik seyrine etkili ve sistemli bir müdahale... Sürekli ve ısrarlı bir siyasal propaganda ve ajitasyon faaliyeti... Böylelikle sınıf kitlelerinin bilincini ve eylemini geliştirme... Sınıf hareketinin öne çıkardığı ileri işçi kuşağını komünist hareketin saflarına kazanma, komünist örgütlenmeyi fabrikalar zeminine oturtma... İşte tüm bunlar partileşme sürecinin pratik yönüdür. Hareketimiz yıllardır bu perspektife dayalı bir pratik yönelim içindedir. Devrimci kamuoyunun da izlediği üzere, son iki yılda Kağıthane'den Gebze'ye, Plaspen'den Cemtaş'a, Polisan'dan İpragaz'a, Küçükçekmece Belediyesi'nden DYO'ya, Çukobirlik'ten Aras Kargo'ya, 5 Ağustos Ankara eyleminden barikatların aşıldığı 15 Ekim gösterisine dek, kamuoyuna malolmuş işçi direnişleri ve mücadelelerinde EKİM hep vardır ve çoğunlukla da pratik açıdan bir taraftır.

Amacımız, bu pratik yönelişin halihazırdaki sorun, sorumluluk ve deneyimlerine, özellikle son bir yılın gelişmeleri ışığında bir göz atmaktır.

Siyasal sınıf faaliyetinin bugünkü durumu

'94 yılı işçi sınıfı hareketi bakımından nispeten sönük geçen bir yıl oldu. '95 yılı ise kitle hareketliliği bakımından Gazi'deki büyük halk direnişiyle başladı. Nurtepe, Ümraniye, Gülsuyu vb. emekçi semtleri bu direnişe aktif destek verdi. Emekçi semtlerde yükselen bu kitle gösterileri Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerin emekçilerini de harekete geçirdi. Gazi katliamı karşısında işçi sınıfının tutumu ise, fabrikalarda genel bir kayıtsızlık oldu.

Emekçi semtlerindeki hareketliliğe rağmen komünistler dikkati işçi sınıfının devrimci eylemini örgütlemeye çektiler. Bu hiç de emekçi semtlerdeki ilerici devrimci, anti-faşist dinamiklerin görülememesinden ileri gelmiyordu. Tersine, bu dinamiklerin sağlıklı bir tarzda devrimci siyasal mücadeleye yöneltilmesi, devrimci sınıf hareketinin yükseltilmesini gerekli kılıyordu. Yalnızca partileşme sürecinin güncel ihtiyacından değil, kitle hareketindeki gelişmelerin yakıcı hale getirdiği nedenlerle de, komünistler tüm dikkat ve enerjilerinin esasını sınıfla bağ kurmaya, sınıfa devrimci siyasal bilinç taşımaya verdiler.

İdeolojik kavrayışta netliğin, proleter sınıf perspektifinde sağlamlığın göstergesi bu tutum, artık örgütümüzün saflarında da egemen bilinç ve tutum durumundadır. Örgütlerimizin faaliyetlerini artık esasta sınıf/fabrika çalışmalarının ekseni etrafında planlamaya çalışması, değerlendirmelerin esasta sorunun bu yanına ilişkin yapılması, iç tartışma ve gerilimlerin bu zemin üzerinde yaşanması, ideolojik kavrayışın derinlik düzeyine bir göstergedir.

Ne var ki, ideolojik perspektif üzerine sağlanan bu gelişme henüz kendine uygun gerçek anlamda bir siyasal başarı yaratabilmiş değildir. Atılan adımlara, alınan mesafeye rağmen hala da ciddi yetersizliklerle yüzyüzeyiz.

Sınıf faaliyetinin bugünkü sorunları

Örgütümüzün 3. Konferans öncesi faaliyetinin zaafları biliniyor. Zaafları gidermek pratikte doğru ele almış sorunuydu. Hareketimiz, örgütü fabrikaya yöneltmek, birimleri bu temel üzerinde şekillendirmek, çalışma tarzını buna uygun şekillendirmek üzerinden, bu zaaf alanlarını gidermeye yöneldi.

Seçilmiş birimler temeli üzerinde yoğunlaştırılmaya çalışılan bu faaliyetin sorunları şöyle sıralanabilir.

1- Fabrika zeminine oturtulmuş bir siyasal faaliyette başarı herşeyden önce bir politik kavrayış sorunudur. Seçilmiş fabrikanın startejik önemi; fabrikada çalışan işçilerin mevcut dinamizmi, bilinç düzeyi, siyasal tercihleri; fabrika işçilerinin mücadele tarihi ve deneyimleri; özgül sorunları; kentteki ya da civardaki öteki fabrikalarla ilişkileri; işkolunda örgütlü sendika içindeki yeri; öncü işçilerin, işyeri temsilcilerinin ve sendikacıların siyasal eğilimleri ve konumları vb., daha da çoğaltılabilecek tüm bu faktörlerin doğru değerlendirilmesi üzerine oluşturulan bir "fabrika politikası" olmadan, başarılı bir birim çalışması yürütülemez. Ya da şöyle de ifade edilebilinir: Temel alınan birime özgü politikalara sahip olmadan, bu politika temelinde açık ve kesin belirlenmiş hedefler ortaya konmadan, gerçek bir yoğunlaşmanın sağlanması, faaliyete istikrar kazandırılması ve sonuçların tam ve doğru değerlendirilmesi görevleri başarılamaz. Kendiliğindenliğin bir biçimi olan bu zaafın aşılması çalışmanın bugünkü önemli hedeflerinden biridir.

2- Genel siyasal çalışmanın zayıflatılması pahasına fabrika özgülüne oturmuş bir siyasal çalışma örgütleme görevi hiç de toplumsal-siyasal sorunların, aktüel siyasal gelişme ve sorunların işlenmesine engel teşkil etmez. Başarılı bir siyasal propaganda, ajitasyon ve teşhir faaliyeti, fabrikaya özgü sorunlar ve toplumun genelini ilgilendiren sorun ve gelişmelerle bir arada ve çoğu kez de birlikte faaliyete konu edinmelerini gerektirir. Örnek son derece öğreticidir. Fabrikanın özgül sorunların işlenmesini içeren bir dizi bildiri faaliyeti örgütleyen bir organımız, fabrikadaki durgunluktan giderek "sorunları yeterince işledik, peki şimdi faaliyetimizin konusu ne olacak?" biçiminde ifade edilebilecek bir perspektif bulanıklığına düşebiliyor. Oysa, fabrika işçilerine ulaştırılan bildirilerin yarattığı tartışmalardan giderek, ortaya çıkan tepkiyi sosyalist propaganda ve örgütlenmenin olanağına çevirmek faaliyete bir süreklilik kazandırır. Siyasal çalışmanın esas amacı işçi kitlesinin dikkatini toplumsal-siyasal sorunlara çekmek, bu temel üzerinde örgütlemek ve devrimci eyleme yöneltmek ise, yapılacak şey bellidir. Sözgelimi aynı günlerde gerçekleştirilen Buca katliamını anında siyasal propaganda ve teşhire konu etmek. İşçilerde duyarlılık yaratmak ve tutum almaya zorlamak.

3- Siyasal faaliyetin sürekliliği, seri bir tempo ile birleştiğinde etkilidir. Kesintili süren bir faaliyetin gerekli etkinliğe ulaşamayacağı açıktır. Her siyasal olay, siyasal propaganda ve teşhire konu olmalıdır.

Fabrika müdürünün bir sözlü saldırısından ustabaşının hakaretine, keyfi zorunlu mesailerden ücretlerdeki kesintiye, Kürt yurtseverlerini vahşice katledip hatıra fotoğrafı çektirilmesinden köy boşaltma ve yakmalara, devlet terörünün her somut biçiminden işçi kıyımlarının her türlüsüne, temel tüketim maddelerine yapılan zamlardan özelleştirme saldırısının her somut girişimine, burjuvazinin pompaladığı Yunan halkına düşmanlıktan ABD ve diğer emperyalist haydutlara yapılan uşaklığın her somut göstergesine kadar vb. vb... Bu ve benzeri sayısız olayların tümü de anında siyasal propaganda ve teşhire konu olmalıdır.

15 günlük düzenli periyodlarla yayınlanan iki merkezi yayın organının siyasal işlevi ve içeriği örgütlere/organlara bu imkanı fazlasıyla vermektedir.

4- Siyasal propaganda-ajitasyon ve teşhir faaliyeti araçlarında da bir sınırlılık yaşanmaktadır. Afiş, pul ve duvar yazılamaları dışta tutulursa kullandığımız tek araç bildirilerdir. Oysa bildirilerin işlevi sınırlıdır. Bildiri çok büyük ölçüde ajitasyon, teşhir ve çağrı işlevi görür. Farklı araçlar devreye sokulmadığı ölçüde, zorunlu olarak bildiriler propaganda yüklü olarak çıkarılmaktadır. Bu ise bildirileri hantallaştırdığı gibi, çoğunlukla hızlı yazımını güçleştirmekte, ulaştırılan kitlede yarattığı etki sınırlı kalmaktadır.

Siyasal çalışmamızdan bir örnek vermek gerekirse. Bir örgütümüz fabrikaya içerden bildiri dağıtıyor. Okuyan işçilerden biri

"sorunlarımızı iyi yazmışlar da burada sosyalizmden söz ediliyor. Acaba bu ne anlama geliyor" diyerek ortalığa bir soru soruyor. Ya da bir başka fabrikada bildirimizi okuyan baba-oğul iki işçi "her şeyi çok iyi yazmışlar, fakat bir de bu bölücülüğü katmasalardı iyi olurdu" diye tepki veriyorlar.

Demek ki siyasal-ajitasyon ve teşhir etkili olmuş, işçinin zihninde soru işaretleri yaratmıştır. Bu siyasal ajitasyon ve teşhirin boşa gitmemesi siyasal propaganda araçlarının devreye girmesine bağlıdır. Dolaylı da olsa bir diyalog imkanı yakalanmıştır. Dolaysız bağ kurma görevinin yanısıra etkili propaganda malzemelerinin devreye sokulmasının tam zamanıdır.

Kendiliğinden anlaşılacağı üzere, faaliyette sürekliliğin, seriliğin ve yetkinleştirilmiş amaçlar üzerinden sürdürülmesinin yanısıra araçların çeşitliliğinin gözetilmesinden söz ediyoruz.

Bugün bir bölge örgütümüzün "bülten" faaliyeti üzerinde yaptığı girişimin ilk sonuçları bu bakımdan öğreticidir. İlgili bölge örgütümüzün bu deneyimin ilk sonuçlarını MYO'muza henüz taşımamış olmasının sorumluluğunu bir yana bırakırsak, belirlenmiş işlevler çerçevesinde düzenli çıkartılacak mahalli bültenler ve propaganda broşürleri, siyasal çalışmamız için gerekli araçlardır.

5- Pratik sürecimizin sorunlu ve sancılı gelişmesinin gerisindeki en önemli nedenlerinden biri de "sınıf devrimciliği" geleneğindeki deneyim zayıflığıdır. Komünist hareket, proleter sınıf çalışması alanında Türkiye işçi sınıfının özgün tarihi süreçlerinden süzülüp gelen bir deneyim birikiminin avantajlarını kullanarak şekillenemedi. Çünkü gerçekte böyle bir birikim yoktu. Sosyalizm adına ortaya çıkan grup ve partiler, gerçekte küçük-burjuva sosyaliziminin, burjuva reformizminin temsilcisi durumundaki akımlardı. Sözkonusu akımların taşıdıkları bilinç, bıraktıkları değerler ise, sınıfta bilinç çarpıklıklarına, önyargı ve güvensizliklere yolaçmaktadır.

Yani sınıf devrimcileri deneyim birikimini kendi özgün süreçleri üzerinden yaratmak sorunuyla yüzyüzedir. Kılavuz, marksist-leninist teorik-pratik birikim ve uluslararası proletaryanın devrimci mücadelesinin bıraktığı evrensel deneyimlerdir.

Fakat bu hiç de önemi abartılacak bir dezavantaj sayılmamalıdır. "Bir kez görevler doğru bir biçimde belirlenince, bu görevleri gerçekleştirmek yolunda yinelenen girişimler için enerji olunca... Devrimci deneyim ve örgütsel yetenek elde edilebilecek şeylerdir, yeter ki bunları elde etme isteği olsun" (Lenin). Doğru perspektif devrimci irade ve enerjiyle bütünleştiğinde, aşılamayacak güçlük yoktur. Sorunlar teoride konduğuna göre çözecek olan pratiktir. Deneyimi bize sağlayacak şey yine pratiktir. Sınıf devrimcisinin unutmaması gereken husus, yaşanan sürecin devrimci derslerinin ve oluşan deneyim birikiminin kendi kendine ortaya çıkamayacağıdır. Bunu ortaya çıkaracak, her düzeyde ve tüm çalışma alanında mücadelenin hizmetine sunacak şey, bizzat sınıf devrimcisinin bilinç ve sorumlulukla yoğrulmuş çabasıdır.

Kitle bağlarını geliştirmenin sorunları

"Kitlelerden kopukluk", "sınıf dışı örgüt", "dar kadro örgütü" bunlar 3. Genel Konferansımızın önemle tartıştığı sorunlardır. Hareketimiz gelinen aşamada "kitle dışılık" zaafını eski mahiyetiyle aşmıştır. Son bir yılın çabası bize başlangıç itibarıyla anlamlı sayılabilecek bir kitle ilişkisi kazandırdı. Hareketimiz henüz kitleselleşememiş, fakat kitle ilişkilerinin oluşturduğu ağla sarıp sarmalanmanın imkanlarını yaratmıştır.

Kitle ilişkilerimizin büyük bir bölümü henüz yenidir. Hareketle aralarındaki siyasal bağ zayıftır. İlişkilerin bir bölümü hareketi yeterince tanımamakta, gerçek gücünü görememektedirler. Bu nedenle kitle ilişkilerinin siyasal eğitimi, ilişkilerin kalıcılaştırılmasının bugünkü anahtarı durumundadır. Hareket olur, politik bir odaktır. Gerçek bir güç merkezidir. Pratik siyasal süreçlerde gerçek bir ağırlığa sahiptir. Dolayısıyla her sözünün, yazılan her makalenin, eylemi her değerlendirişinin etkisi dolaysız yansır kitle ilişkilerine. Böylesi durumlarda hareketin politik gücü manevi ağırlığıyla bir arada etkileme gücüne sahiptir. Fakat sözkonusu olan henüz genç, yığınlar tarafından yeterince tanınmamış, politik

süreçlerde gereğince sınanmamış bir hareket ise, kadronun kitle ilişkisiyle diyaloğunun niteliği belirleyici konumdadır.

Yaptığımız bu vurgulardan anlaşılması gereken, kadronun bilinçsizce bu kitle ilişkileri içinde dönüp durması değildir. Adım adım eğitmesi, dantela örer gibi ilişkilerini örgütlemesi ve ustalıkla seferber etmeyi başarması, kitle eylemlerine, grev ziyaretlerine, sosyal-kültürel etkinliklere çekerek siyasal motivasyonunu artırmasıdır. Periyodik yayın organlarını ona ulaştırmak yetmiyor. İlişkilerimizi okumaya bilinçli bir tarzda yönlendirmeliyiz. Okuttuğumuz yazılar üzerinde tartışmalıyız. Tartışma yazıyı yeniden onlara tekrarlamak değil, yazı hakkında fikir almak, eleştirilerini dinlemek ve diyalog ilişkisi içerisinde yazıdaki fikirleri sindirmesini sağlamaktır. Kitapları iletmek ve okumasını istemek ilişkiyi ilerletmek için yetmez. Gerekli temel yaratılmamışsa, onlar çoğu kez kitaplarımızdan fazla birşey anlamayacaklardır da. Öncelikle devrimci romanları okutmalıyız. Devrimci mücadelenin heyecanını, coşkusunu romanlardan okuyarak da yaşayabilmeliler. Böylesi bir süreç içerisinde etkili bir propaganda dönüşümü kolaylaştırır. Giderek devrimci mücadeleye katkı isteği artırır. Hiç bir özel zorlamaya gitmeden, bilinçli bir yönelime gönüllü katkısı ve çoğunlukla da son derece olağan bir geçiş süreci içinde örgütlenmelidir. Bu duruma getirilmiş ilişkinin ise katkısı mutlaka örgütlenmelidir. İyi bir moment yakalarsın. Tam da burada harekete geçmez ve ileri sıçratmasını başaramazsan, ilişki, durumu giderek kanıksar. Aslında bu gerileme sürecinin de başlangıcıdır. İlişkinin seyrini iyi izlemek zorundasın. Devrimci emeğin karşılığını sınıf mücadelesine katkı olarak alma imkanı doğduğunda fırsatı kaçırmamalısın.

Bir de sorunun bir başka yanı var. Bu kitlelerle sosyal ilişki alanıdır. Sosyal ilişki alanı siyasal ilişkiyi kalıcılaştırmanın imkanlarından biridir. Aradaki devrimci dostluğu geliştirmek, siyasal bilinçlendirme kadar, sosyal kaynaşmaya da bağlıdır. Gizlilik kaygısıyla hemen hiç uygulanmayan karşılıklı ev ziyaretleri -ki illegalitenin çarpık kavranışı, komplocu bir zihniyetle ele almışıdır bu. Örgüt faaliyetimizin doğrudan içinde olmayan sıradan işçi ve emekçi dostlarımızın evimizi öğrenmesinde bir sakınca yoktur. Tersine böylesi bir sosyal ilişki doğru kurulduğunda gizliliği perçinleyen bir işlev de görür. Özellikle işçi ve emeçi semtlerinde hiçbir ziyaretçisi, dostu olmayanların durumlarının komşuları tarafından yadırgandığı ve tam da bunun şüpheleri çoğalttığı biliniyor. Aile dostlukları, ortaklaşa gidilen piknikler, ziyaretlerde misafir konumunda kalmamak, evin bireyi gibi davranabilmek, talebe devrimciliğinin tipik hastalıkları olan davranışlardan kaçınmak (örneğin saat 10'lara, 11'lere kadar yatmak hastalığı, sosyal-siyasal gelişmeler üzerinde şekillenen ve giderek bilinçli bir muhteva kazandıracağımız sohbet ve tartışmalar yerine "yüksek" teorik tartışmalara eğilim duymak, vb., vb...) Tüm davranışların mahiyeti ilişkiyi de etkileyecektir. Anlaşılması gereken kadronun "sosyal uyum" adına apolitikleşmesi değildir. Tersine, sosyal yaşam ortaklığı temeli üzerine siyasal bağları güçlendirme görevidir. Böyle yapıldığında görülecektir ki, kitle ilişkilerinde devrimcilere saygınlık, devrimci mücadeleye eğilim artacaktır. Bir talihsizlik sonucu ilişkilerimiz bir dönem için kesilse bile, ya onlar arayıp bulacaktır, ya da bir başka yoldaş ulaşıp ilişkiyi sürdürecektir. Ulaşıp ilişkiyi kuran yoldaş "bu insanla" ya da "bu evle devrimci bir yoldaş ilişki kurmuş" diyebilmelidir.

İlişkinin düzeyi el verdikçe kitle ilişkilerine bir çok devrimci görev verilmelidir. İlişki olur bir dönem için bir yoldaşımızı barındırır. İlişki olur bildirilerimizi katlar, ya da parasını veririz gidip bize yayın temin eder. İlişki olur çevresine bir kaç yayınımızı dağıtır. Ya da fabrikadan bize işçi tanıştırır, haber verir, veya semtinde ev tutmamıza yardımcı olur vb. vb. İşte örgütsel beceri ve yetenek dediğin şey, devrim için seferber edebilecek her enerjiyi doğru değerlendirebilmektir. Lenin'in bir vesileyle yaptığı vurgular çok öğreticidir: "Gizli bir örgüt yönetme sanatı, bütünüyle, **mümkün olan her şeyden** yararlanmakta, 'herkese yapacak bir iş vermekte' ve aynı zamanda bütün hareketin **önderliğini**, sırf birtakım yetkilere dayanarak değil, saygınlığa, canlılığa, daha fazla tecrübeye, daha çokyönlülüğe ve daha fazla yeteneğe sahip olarak elde tutmakta yatar." (*Örgütlenme*)

(Devam edecek)

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mevzi direnişler ve sınıf dayanışması

Bir fabrikada yürütülen örgütlenme faaliyeti, sınıf dayanışmasının örgütlenmesini, başka işyerlerindeki direnişlere destek sunmayı ikincil plana atmayı ya da birini diğerinin önüne geçirmeyi değil, tersine bunları birbirine bağlayarak bilinçli bir örgütlülük yaratılmasını gerektirir.

Bu neden gereklidir? Birincisi, sunulan desteğin direnişteki işçileri moral bakımdan güçlendirmesi, sınıf kardeşlerinin yanlarında olduklarını hissetmeleridir. İkincisi, desteği sunan işçilerin bilincinde bıraktığı etkidir. Direnişteki işçilerin yaşadıkları deneyimleri aktarması, hangi zaafların gösterildiği, hangi kazanımların olduğu konusunda açıklık sağlanması son derece öğreticidir. Saatlerce konuşarak ikna edemediğimiz en geri bilinçli işçi bile bir çok şeyi bu sayede daha rahat kavrar, mücadeleye ve bilinçlenmeye daha açık hale gelir. Üçüncüsü, bu tür destekler işçilerin gelecekte kendilerinin de yüzyüze geleceği sorunları daha kolay aşmalarını sağlar. Direnişlerin kazamınında sınıf dayanışmasının ne kadar önemli olduğunun bilince çıkmasında önemli bir rol oynar. Dördüncüsü, işyerleri arasındaki duvarların kaldırılmasında ve mücadeleyi yalnızca işyeri çerçevesinden ele almanın aşılmasında yol açıcı olur.

Mevzi direnişler işçi sınıfını eğiten okullardır. Fakat bu mevzilerin güçlendirilmesi, birleştirilebilmesi ve sermayeye karşı topyekün bir karşı duruşun örgütlenebilmesi gerekir. Bunun için de, işyeri ile sınırlılığın, işkolu farklılıklarının ve yapay ayrımların aşılması gerekmektedir. İşçilere; sorunlarının ortak olduğunu, birlikte ve bir örgütlülük altında yapılacak mücadelenin önemini, uzun soluklu bir mücadele için bunun gerekli olduğunu kavratmak zorundayız. Bu kavrayışa ulaşabilmeleri için, mevzi direnişlere destek vermek son derece önemlidir.

Ayrıca biz sınıf bilinçli işçiler sınıf dayanışmasının yalnızca destek ziyaretlerinden ibaret olmadığını da biliyoruz. Direnişlere aktif destek sunmak büyük bir önem taşıyor. Yemek boykotu, iş bırakma, iş yavaşlatma vb. gibi eylemleri örgütlemeyi de başarabilmeliyiz. Belki bir direnişe aktif destek sunulması nedeniyle bazı işçiler işten de atılabileceklerdir. Fakat bu bir kayıp değil, sınıfın genel kazanımları hanesine yazılmış bir artı olacaktır. Sınıf bilinci de budur zaten. Sınıf bilinci demek, yalnızca sömürüldüğünün farkında olmak, sömürü mekanizmasının nasıl işlediğini bilmek, bu çerçevede işyerinde bir örgütlülük yaratarak bazı kazanımlar elde etmek için mücadele etmek değildir. Proletarya ordusunun bir neferi olduğunu hissedebilmek, ona uygun mücadeleler geliştirebilmek, bunun için de gerektiğinde bedel ödeyebilmek demektir.

Ekimci bir işçi/İstanbul

Katkı payına hayır!

Adana'nın yoksul bir semtinde lise eğitimi görüyorum. Okulumuz politik açıdan önemli potansiyellere sahip. Adana'nın sınıf çelişkilerinin derinleştiği, belli bir uyanışın yaşandığı bir metropol kenti olması, öğrenci gençliği politikleştirmek için önemli olanaklar sunuyor. Bu olanakları kullanmak doğrultusunda politik bir faaliyet yürütmeye başladık. Okul müdürünün cepheden saldırılarıyla yüzyüze geldik. "Siyasi hareketlerin (Ekim Gençliği ve ALÖB'ün) okullarında barınamayacağı, öğrencilerin bu tür tehlikelerden uzak kalmaları, derslerine önem vermeleri" doğrultusunda gerici-faşist bir ajitasyon yapmaya başladı. Okul kapısının önüne polis konuldu. Okul müdürünün devrimci öğrencileri ezip sindirme çabaları bu kadarla da kalmadı. Öğretmenler tarafından devrimci öğrenciler belirlenmeye çalışıldı. Öğrenciler Ülkü Ocaklarına davet edildiler. Tüm bu çabaları boşa çıkarttık. Önce tek tek diyalog kurup sonra toplu sohbetler ederek kitle bağlarımızı geliştirmeye başladık. Eğitime katkı payının, yani haraçların toplanmasına toplu şekilde karşı koymayı başardık. Sert tepkilerimiz karşısında öğretmenler tehditler savurmaya başladılar. Bunların hiçbir etkisi olmadı. Katkı payı adı altındaki haraçları vermeme konusunda biz kazandık.

Ö. Özenç/Adana

Müzik ve faşizmin iğrenç yüzü

Müzik insan ruhunun derinliklerinden gelen, güzelliklerin diğer insanlara aktarılmasını sağlayan, duyguları anlatan bir sanat dalıdır. İnsanın sahip olduğu düşünceler ve değerler çok doğaldır ki yaptığı müziğe de yansıyacaktır. Devrimci bilinçle donatılmış insanların yaptığı müzik devrimci bir müzik olacaktır. Devrimci sanatçı şarkılarıyla ezilip sömürülen işçilerin ve emekçilerin yanında olacaktır. İşçi ve emekçileri devrimci müzik adına sömüren, işçilerin greve yardım amacıyla düzenledikleri gecelere yüzlerce milyon almadan gelmeyenleri bir yana bırakıyorum. Onların nasıl adlandırılması gerektiği açık.

Türkiye'de müzik bütün sanat dallarında olduğu gibi burjuva sınıfın tekelindedir. Bu müzikle insanlara yaşayıp eğlenmeleri, gerisini düşünmemeleri, kaderlerine razı olmaları ve hayata boş vermeleri öğütlenmektedir. Umutsuz aşklardan ve bitmeyen sevgilerden sözedilmektedir. Özellikle pop müzik aracılığıyla gençler boşvermişliğe ve duyarsızlığa itilmeye çalışılmaktadır.

Ama burjuvazinin müzik alanıdaki saldırısı bunlarla sınırlı değil. Son dönemde piyasaya sürülen bir şarkı, burjuvazinin düşkünlüğünü bütün çirkinliği ile sergiledi. Bu şarkının sözleri şöyle: "Nedir bu çıkar kavgası, ülke elden gidiyor yaygarası. Burası Türkiye yerinde duruyor, gidenler gider abla. Biz burdayız gitmeyiz, ülkemizi bekleriz. Karşı çıkan olursa, anasını..." Ardından da silah sesleri... MHP'li katillerin "ya sev ya terk et" sloganı şarkılaştırılmış.

Faşist ideoloji müzik alanında da bu tür iğrençlikleri ve bayağılıkları üretiyor.

K. Ateş/Adana

Cezaevi direnişleri ve devrimci tutum

Buca cezaevinde 3 devrimcinin katledilmesiyle ile başlayan süreç, cezaevlerine 1982'de yoğunlaşan saldırıları andırıyordu. Bu süreçten sonra baskılar bütün cezaevlerine yavaş yavaş yayılacaktı. Bunlar daha önceden planlanmış ve hazırlanmıştı.

Bu süreç devrimciler için yeni bir direnişin başlangıcı oldu. Buca'da gelişen olaylara binlerce devrimci bedenleriyle direndi. Buca'nın ardından Ümraniye'de patlak verdi olaylar. Eğer böyle bir direniş gösterilmemiş olsaydı, Buca Cezaevi ile Ümraniye Cezaevi arasındaki zaman daha da kısalacaktı. Direniş sürecin geç işlemesini sağlandı. Ama amaç geç işletmek değil, tümden engellemek olmalıdır.

Sermaye düzeninin bu saldırılarını engellemek sadece cezaevindeki devrimcilerin direnişleriyle gerçekleşemez. Dışardan onları desteklemek ve onun da ötesinde onlarla birlikte direnmek gerekir.

Ümraniye Cezaevindeki tutsaklar, bu saldırının başlayacağını, ailelerine, avukatlarına ve dahası tüm kamuoyuna duyurmuşlardı. Ne var ki bunu engelleyecek hazırlık yapılamadı ve saldırı gerçekleşti.

Ülkemizde faili meçhul cinayetlerden sonra yargısız infazlar, şimdi de cezaevi infazları başladı. Artık öldürmek bu ülkenin egemenleri (burjuva iktidarı şahsında asker-polis) için vazgeçilmez hale gelmiştir. Devletin gösterdiği şiddete karşı her alanda militan bir mücadeleyi örgütlemek zorundayız. Bu zorunluluk, bu devlet iktidarının parçalanıp yerine işçi sınıfı iktidarının kurulduğu bir yeryüzü parçası oluşturmak içindir. 'Zoru zorla parçalamak" içindir.

Bugün devrimcileri yok etmeyi amaçlayan anlayışı yarın işçi sınıfı ve emekçilere yönelecektir. Bir avuç azınlığın iktidarını sürdürebilmek için milyonlarca insanı öldürmeyi göze alanların karşısına etten bir duvar kurmak zorundayız. Yeni Buca'lar, Ümraniye'ler olmaması için bunu yapmak zorundayız.

E. Candan/İstanbul

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mahalli Örgüt Bildirilerinden...

Kurtuluş devrimde, kurtuluş sosyalizmdedir!

Sermaye diktatörlüğü seçimler ve Gümrük Birliği üzerinden sosyal refah ve demokrasi hayalleri yayarak ezilenleri sersemletmeye çalışırken, bir yandan da gerçek suratını sergilemeye devam ediyor. Direnen işçiye, eşitlik ve özgürlük bayrağını yükselten Kürt'e, toplumsal-siyasal sorunlara duyarlı öğrencilere yönelik baskı ve zulmünü pervasızca sürdürüyor. Emekçi halkın onuru, umudu, geleceği devrimci güçler alçakça katlediliyor. Daha dün Sivas'ı, Gazi'yi, Lice'yi, Şırnak'ı kana boyayan devlet kanlı ellerini yeniden cezaevlerine uzatmaya başlamıştır. Buca'da üç özgürlük tutsağını katleden, onlarcasını yaralayan devlet, devrimci iradeyi bükememenin verdiği çaresizlik ve kudurmuşluk içinde bu kez Ümraniye tabutluğuna saldırmıştır. Yarın ise bir başka cezaevindeki devrimci tutsakları katletmeye yeltenecektir. Sermayenin kokuşmuş borazanı medya ise, kontrgerilla şeflerinin direktifleri doğrultusunda yaptıkları provakatif yayınlarla yeni saldırılara meşruiyet zemini hazırlama gayreti içindedir.

İşçiler, emekçiler, gençler!

Bu iğrenç düzeni içine sindiremeyen herkes, bu faşist rejimin karşısına dikilmekle görevlidir. Bu zulüm ve sömürü çarkına karşı mücadele etmekle yükümlüdür.

Kurtuluş devrimde, kurtuluş sosyalizmdedir!

EKİM Sefaköy Bölge Örgütü'nün bildirisinden...

Katillerden Hesap Sor!

TC katillerin egemen olduğu bir devlettir. Cinayetler ordu, polis, MİT, kontr-gerilla, Jitem vb. cinayet şebeleri tarafından sermaye sınıfının emriyle işlenmektedir. Bütün bu terör kurumları sermaye devletini korumak, işçi-emekçi sınıflara karşı terör uygulamak ve onları ezmek için kurulmuşlardır.

Devlet terörüne verilecek yanıt boyun eğmek olamaz. Sinmek ve susmak devlet cinayetlerini ve baskıyı azlatmaz tam tersine, daha da artırır.

Devlet terörüne verilecek en iyi yanıt direnmektir. Tam da bunun için bugün, Ümraniye katliamına ve gazeteci Metin Göktepe'nin katledilmesine seyirci kalmamalı, terörist devlete karşı direnmeli ve savaşmalıyız.

Tükenen Onlar, Kazanan Biz Olacağız!

Sermaye düzeni sürdükçe baskı, terör ve sömürü de hep varolacaktır. Ancak işçi ve emekçi sınıflar bu vahşete, bu barbarlık düzenine mahkum değildir. Devlet terörünü sona erdirmenin bir tek yolu vardır; o da terörist devleti yıkmak ve yerine işçi-emekçi iktidarını kurmaktır.

Çürüyen, tükenen ve kaybeden sermaye devleti, kazanan ise biz olacağız.

EKİM Adana İl Örgütü'nün bildirisinden...

Seçimler ve komünist tutum

Genel ve yerel seçimler, tam bir hedef saptırma ve bellek silme operasyonlarıdır. Türkiye kapitalizminin ürettiği ve çözemediği ekonomik-sosyal-siyasal sorunlar, emekçi halkta kapitalist sisteme karşı içten içe bir nefreti ve muhalefeti geliştirmektedir. Bu tehlikenin farkında olan egemen sınıflar, sorunların sistemden değil de siyasi partilerin/hükümetlerin uygulamalarından kaynaklandığı ve hükmet değişikliği ile bunların aşılabileceği aldatmacasına başvururlar. ... Kapitalizm ve burjuva devlete yönelmesi gereken tepki ve muhalefet düzen içine kanalize edilir.

Aslında gerçek basittir. Türkiye'nin iç ve dış ekonomik-sosyal-siyasal-kültürel politikalarını, emperyalizmin güdümünde, işbirlikçi Türkiye tekelci burjuvazisi siyasi partilerden bağımsız olarak saptar. Hangi parti(ler) hükümeti kurarsa kursun, izleyeceği politikalar bellidir. Bütün burjuva partilerinin programı ortaktır. Ve emperyalizmle Türk tekelci burjuvazisinin çıkarlarından ibarettir. Hepsinin ortak karakteri işçi ve emekçi düşmanlığıdır.

Antakyalı Ekimciler tarafından dağıtılan bildiriden...

sınıfı boyunduruk altında tutmak ve sömürmek için yeni araçlar kazanan sınıfın devletidir. İşte bundan ötürüdür ki, antik devlet, her şeyden önce, köleleri boyunduruk altında tutmak için, köle sahiplerinin devletiydi; tıpkı feodal devletin, serf ve angaryacı köylüleri boyunduruk altında tutmak için soyluların organı, ve modern temsili devletin de, ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesi aleti olması gibi. Bununla birlikte, istisnai olarak savaşım durumundaki sınıfların denge tutmaya çok yaklaştıkları öyle bazı dönemler olur ki, devlet gücü sözde-aracı olarak, her zaman için, bu sınıflara karşı belirli bir bağımsızlık durumunu korur. 17. ve 18. yüzyıl mutlak krallıkları, soyluluk ile burjuvazi arasındaki dengeyi böyle kurdu; birinci, ve özellikle ikinci Fransız İmparatorluğu'nun, proletaryaya karşı burjuvaziyi, burjuvaziye karşı da proletaryayı kullanan bonapartçılığı, bu sınıflar karşısındaki bağımsız durumunu böyle korudu. Bu konuda, egemen olanlarla baskı altında tutulanların aynı derecede komik bir figür oluşturdukları yeni örnek, Bismarck ulusunun yeni Alman İmparatorluğu'dur: burada, terazinin bir kefesine kapitalistler, bir kefesine de emekçiler konmuş ve ikisinin sırtından da, ahlaksız Prusyalı toprak ağalarına çıkar sağlanmıştır.

Tarihin tanıdığı devletlerin çoğunda, yurttaşlara verilen haklar, ayrıca servetlerine göre değişmişlerdir; bu olgu, devletin, mülksüz sınıfa karşı korunmak için, bir mülk sahibi sınıf örgütü olduğunu açıkça gösterir. Atina ve Roma'da, servete göre kurulmuş sınıflar için, daha o zaman, durum buydu. Siyasal gücün, toprak mülkiyetine göre, hiyeraşik olarak düzenlediği ortaçağ devletinde durum buydu. Modern temsili devletlerde, seçimlere katılabilmek için belirli bir vergi ödenmesinde de durum budur. Bununla birlikte, servet ayrımının bu siyasal kabulü, hiç de işin özü değildir. Tersine, bu, devletin gelişmesinde aşağı bir dereceyi gösterir. Modern toplumsal koşullarımız içinde gitgide kaçınılmaz bir zorunluluk durumuna gelen, ve proletaryayla burjuvazi arasındaki son kesin savaşın, ancak kendi çerçevesinde sonuna kadar götürülebileceği devlet biçimi olan demokratik cumhuriyet, bu en yüksek devlet biçimi, servet ayrımlarını artık resmen tanımaz. Zenginlik, demokratik cumhuriyette, gücünü, dolaylı, ama o kadar da güvenli bir biçimde gösterir. Bir yandan, Amerika'nın klasik bir örnek sunduğu, memurların düpedüz rüşvet yemesi, öbür yandan, hükümetle borsa arasındaki ittifak biçimi altında; bu ittifak, devlet borçları ne kadar çok artar, ve hisse senetli şirketler, sadece ulaştırmayı değil, üretimin kendisini de ellerinde ne kadar çok toplar ve böylece borsada ne kadar merkezi bir durum kazanırlarsa, o kadar kolay gerçekleşir. Amerika dışında, bunun çarpıcı bir örneğini yepyeni Fransız Cumhuriyeti verir, ve namuslu İsviçre de, bu alanda geride kalmaz. Ama, İngiltere bir yana, genel oy hakkının, Bismarck ya da Belichröder'den hangisini daha yüksek bir duruma yükselttiği belli olmayan yeni Alman İmparatorluğu, hükümetle borsa arasındaki bu kardeşçe ittifak için, demokratik bir cumhuriyetin hiç de zorunlu olmadığını kanıtlar. Ve kısacası, mülk sahibi sınıf, doğrudan doğruya, bütün yurttaşlara tanınan genel oy hakkı aracıyla hüküm sürer. Ezilen sınıf, yani gerçekte proletarya, kendi kendini kurtarmak için yeteri kadar olgunlaşmadıkça, çoğunlukla, varolan toplumsal rejimi, olanaklı tek rejim olarak düşünecek, ve siyasal bakımdan söylemek gerekirse, kapitalist sınıfın kuyruğunu, onun aşırı sol kanadını oluşturacaktır. Ama, kendi kendini kurtarmakta daha yetenekli bir duruma geldiği ölçüde, proletarya, ayrı bir parti oluşturur, ve kapitalistlerin temsilcilerini değil, kendi öz temsilcilerini seçer. Öyleyse, genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. Bugünkü devlet içinde bundan daha çok hiç bir şey olamaz ve hiç bir zaman da olamayacaktır; ama bu kadarı da yeter. Genel oy hakkı termometresinin, emekçiler için kaynama noktasını göstereceği gün, onlar da, kapitalistler gibi, ne yapmaları gerekiyorsa onu yapacaklardır.

Demek ki, devlet, düşünülemeyecek bir zamandan beri varolan bir şey değildir. İşlerini onsuz gören, hiç bir devlet ve devlet gücü fikri bulunmayan toplumlar olmuştur. Toplumun sınıflara bölünmesine zorunlu olarak bağlı bulunan belirli bir iktisadi gelişme aşamasında, bu bölünme, devleti bir zorunluluk durumuna getirdi. Şimdi, üretimde, bu sınıfların varlığının sadece bir zorunluluk olmaktan çıkmakla kalmayıp, üretim için gerçek bir engel olduğu bir gelişme aşamasına hızlı adımlarla yaklaşıyoruz. Bu sınıflar, vaktiyle ne kadar kaçınılmaz bir biçimde ortaya çıktılarsa, o kadar kaçınılmaz bir biçimde ortadan kalkacaklardır. Onlarla birlikte, devlet de, kaçınılmaz bir biçimde, yok olur.

Üreticilerin özgür ve eşitçi bir birlik temeli üzerinde üretimi yeniden düzenleyecek olan toplum, bütün devlet makinesini, bundan böyle kendine layık olan yere, bir kenara atacaktır: asar-ı atika müzesine, çıkrık ve tunç baltanın yanına.

Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni, Sol Yayınları, 5. baskı, s.237-242

Marksizm ve devlet

F. ENGELS

Öyleyse devlet, topluma dışardan dayatılmış bir güç değildir; Hegel'in ileri sürdüğü gibi, "ahlak fikrinin gerçekliği", "aklın imgesi ve gerçekliği" de değildir. Devlet, daha çok, toplumun, gelişmesinin belirli bir aşamasındaki bir ürünüdür; bu, toplumun, önlenmekte yetersiz bulunduğu uzlaşmaz karşıtlıklar biçiminde bölündüğünden, kendi kendisiyle çözülmez bir çelişki içine girdiğinin itirafıdır. Ama, karşıtların, karşıt iktisadi çıkarlara sahip sınıfların, kendilerini ve toplumu, kısır bir savaşım içinde eritip bitirmemeleri için, görünüşte toplumun üstünde yer alan çatışmayı hafifletmesi, "düzen" sınırları içinde tutması gereken bir güç gereksinmesi kendini kabul ettirir; işte toplumdan doğan, ama onun üstünde yer alan ve gitgide ona yabancılaşan bu güç, devlettir.

Devlet, eski **gentilice** örgütlenmeye göre, ilkin uyruklarının **toprağa göre** dağılmasıyla belirlenir. Gördüğümüz gibi, kan ilişkileriyle kurulmuş ve devam ettirilmiş bulunan eski **gentilice** birlikler, büyük ölçüde üyelerinin belli bir toprağa bağlı olmalarını gerektirdikleri halde, bu bağlar uzun zamandan beri çözülüp yok oldukları için, yetersiz bir hale gelmişlerdir. Toprak olduğu yerde duruyordu, ama insanlar hareketli duruma gelmişlerdi. Bu durumda, toprağın bölgelere göre bölünüşü hareket noktası olarak alındı ve yurttaşlar **gens** ve **aşiret** ayrımı yapılmaksızın, nerde yerleşmişlerse orda, kamusal hak ve görevlerini yerine getirmeye bırakıldı. Devlet uyruklarının, ait oldukları yere göre bu örgütlenmesi, bütün devletlerde ortak ve geçerlidir. Bundan dolayı bize doğal görünür; ama, bu örgütlenmenin kan ilişkilerine göre eski örgütlenme yerine geçebilmesinden önce, Atina ve Roma'da, ne kadar sert ve uzun boğuşmaların gerektiğini gördük.

İkinci olarak, bizzat silahlı güç halinde örgütlenen halkla artık doğrudan doğruya aynı şey olmayan bir **kamu gücünün** kuruluşu gelir. Bu özel kamu gücü zorunludur; çünkü, sınıflara bölünmeden sonra, halkın özerk bir silahlı örgütlenmesi olanaksız duruma gelmiştir. Köleler de nüfusa dahil bulunuyorlar; 365.000 köle karşısında 90.000 Atina yurttaşı, ancak ayrıcalıklı bir sınıf oluşturur. Atina demokrasisinin halk ordusu, boyunduruk altında tuttuğu kölelere karşı, aristokratik bir kamu gücüydü; ama, yurttaşlara da söz geçirebilmek için, daha önce anlatmış bulunduğumuz gibi, bir jandarma kuvveti zorunlu oldu. Bu kamu gücü, her devlette vardır; sadece silahlı adamlardan değil, ama maddi eklentilerden de, **gentilice** toplumunun bilmediği hapisaneler ve her türlü ceza kurumlarından da bileşir. Bu güç, sınıf karşıtlıklarının henüz gelişmemiş bulunduğu toplumlarda ve ücra bölgelerde hemen hemen yok denecek derecede önemsiz olabilir; Amerika Birleşik Devletleri'nde bazen ve bazı yerlerde olduğu gibi. Ama, devlet içindeki sınıf çelişkileri belirginleştiği ve sınırdaş devletler daha büyük ve daha kalabalık bir duruma geldiği ölçüde, onun da gücü artırılır; -daha çok, sınıf savaşımları ve fetih rekabetinin, kamu gücünü, bütün toplumu, hatta devleti yutmakla tehdit edecek derecede artırmış bulunduğu bugünkü Avrupamızı düşünelim.

Bu kamu gücünü yaşatmak için, devletin yurttaşlarının katkıda bulunması gerekir -**vergiler**. Bu vergiler, **gentilice** toplumda hiç bilinmeyen şeylerdi. Ama bugün, vergiler üzerinde enine boyuna konuşabiliyoruz. Uygarlığın ilerlemeleri ile, artık onlar da yetmez; devlet, gelecek üzerine poliçe çeker, ödünç paralar alır, -**devlet borçları**. Yaşlı Avrupa, bu nokta üzerinde de nereye kadar gidileceğini bilir.

Kamu gücünü ve vergileri ödetmek hakkını kullanan görevliler, toplumun organları olarak, toplumun **üzerinde** yer alırlar. **Gentilice** örgütlenme organlarına gösterilen içten gelme saygı, görevlilere karşı da bu saygının gösterildiğini varsaysak bile, onlara yetmez; topluma yabancılaşan bir gücün dayanakları olarak, onların otoritesini, onlara bir kutsallık ve özel bir dokunulmazlık kazandıran olağanüstü yasalarla, sağlama bağlamak gerekir. Uygar devletin en bayağı polis memuru, **gentilice** toplumdaki bütün organizmaların birarada sahip olduklarından çok "otorite" sahibidir; ama en güçlü prens, en büyük devlet adamı, ya da uygarlığın en büyük askeri şefi, en küçük **gentilice** şefin mazhar olduğu içten gelme ve sözgötürmez saygıyı kıskanabilir. Bunun böyle oluşu, bunlardan birinin toplumun bağrında yaşarken, öbürünün, toplumun dışında ve üstünde olan bir şeyi temsil etme durumunda bulunmasındandır.

Devlet, sınıf karşıtlıklarını frenleme gereksinmesinden doğduğuna, ama aynı zamanda, bu sınıfların çatışması ortasında doğduğuna göre, kural olarak en güçlü sınıfın, iktisadi bakımdan egemen olan, ve bunun sayesinde, siyasal bakımdan da egemen sınıf durumuna gelen ve böylece ezilen

(Devamı s.23'te)